

Sermonia mea sup ar^{tes}. 6. et 7. de ordinis sacra^{to}. quam dixi primo 34
die ^{octo} novembris. 1762.

(9)

Illu^m. et Illu^m. dⁿⁱ, oratores clariss^{imi} Illu^m. Pres^{es} cum aiad^{is},
veritate satis superque dictum est à doctissimis Theologis, q^{ui}
ante me diceb^{ant} de. 6°. Ar^{te}, qui primus est ex duobus,
nobis 2e. classis Theologis p^{ro}positis, ne mandati v^{ost}ri ordiⁿis
q^{ui} nobis merito p^{re}scripti transgressor essem, ab illius
examine ^{nunc} supersedere o^{mn}ino iudicavi ac decrevi, Tum q^{ui} o^{mn}ia
que de illo dicere cogitavi, audivi iam a sapientiss^{imis} Theo^{lo}g^{is},
logis qui me p^{re}cesserunt, et nolui ea repetendo p^{ro}lixus et
gravis vobis e^{ss}e, Tum et q^{ui} o^{mn}es illius partes clare et maⁿifeste
sunt, constat q^{ui} ex iam ^{re}dictis illas fabas, Erroneas
hereticas e^{ss}e, atq^{ue} ut tales ab hac sacros^{an}cta Synodo damna^{ri}
deberent, Item si ordo unum ex septem ecc^{lesi}æ sacris
est, de quo dubitari n^{on} licet, seq^{ui} in illo aut p^{er} illud q^{ui}as
etym^{ologica} c^{on}ferri, debentq^{ue} aliq^{ui}q^{ue} p^{er} ceremonijs, syno^{do}q^{ue}
aliquo sensibili dari, quod aut tale sigⁿificat^{ur} in
et aliis q^{ui} in ordinis administratioⁿe fuerint, constat clare ex
Divⁱⁿis traditionib^{us}, ex sacris l^{ib}ris tum novi tum veteris testa^{men}ti
in quo docemur sacerdotes et n^{on} hoc tm^{en} sed et reges ac
ducesq^{ue} oleo ungu^{is} solitos e^{ss}e, ut p^{er} de Aar^{one}, samuele, da^{vid},
saule, Moise. Josue, et alijs plurimis, ut iam abun^{de}
de dictum probatum est, quare P. 5. ego subscribo
sem^{per} doctrin^{as} Theolog^{orum} q^{ui} de hoc ar^{te} diceb^{ant}, et iudi^{ca}
co dicti ar^{tes} o^{mn}es partes hereticas e^{ss}e ac que a vobis
anathematis fulmine ferri debeant.

descendo ad 7^m ar^{tem}, circaque examina^{bo} solam p^{ar}tem illius
partem tum ut Civitati tam à vobis desiderate magis statu^{am}
deam, tum et q^{ui} aliæ partes hanc p^{ar}tem, ut inferius

ostendam, et ut ordine procedam tua dubia circa istam
examinabo Im. An ep̄i sint superiores sacerdotibus Im.
in quo sint superiores. Im. quomodo sint superiores,
Proquorū dubiorū breviori expeditione tres status conclusio-
nes, q̄ illis satisfaciunt.

1. Ep̄i sunt superiores presbiteris, hanc etiam de
his superius probatam audistis, unde noto in huius probatione
diutius immorari, hoc unū dicam. s. P. in quo ignorantia
meā fateor, me q̄ hac cōtra verbum aliqd̄ dei expressum de-
siderare, quo cōfirmari cōtra hereticos huius nri seculi po-

testimo. sc̄pt̄. sacre, et expressum verbum dei in hac parte nō
legi, nō tñ desunt P̄m̄ testimo. et verbum dei nō sōp̄
q̄ est traditio, hec n. pp̄s ab oib̄ fere P̄ib̄ et
doctorib̄ prisus et veterib̄ expressabatur, et q̄ plura illorū
testimo. iam audistis, et alia multa oib̄ sunt obvia
ac pecunia meorū libris, pauca ex antiquissim̄ q̄ t̄p̄e Ap̄t̄orū
aut prope illorū aureum seculum vixerūt, proferam.

B. Ignatius inepta ad sm̄nenses ait, oēs ep̄m sequimini sicut
christus ih̄s p̄m̄, presbiteros sicut Ap̄t̄os, diaconos aut̄ vene-
mini sicut dei mandato ministrantes.

cano. 7. Ap̄t̄orū. ep̄s, presbiter aut̄ diaconus nequiq̄ seculares
assumat. et cano. 8. 13. eundem ordinē suat.

Insebius lib. 2. c. 16. 17. refert de philone quodam Antiquissim̄
qui Romē vidit D. Petrum, et cum eo loquutus est, et ait
uir perdicamentum. is philo librum scripsit de viris Ap̄t̄orū
in quo dicit quomō diaconi expressiveri offi. sua perficiant

1. Ep̄i. s. adversus
presbiterū accusa.
nō reci. nisi 2. f.

ergo in superiora cathedra ep̄ati sublimitatis et dignitatis,
 Leon Magnus Papa scribens ad Anastasium Ep̄m Thesalon. quo
 modo et subdiaconi nō debeant uxores ducere, subdit. quod
 si in hoc ordine, qui est quartus à capite, dignū est custodiri,
 quanto magis offeruādum est, ne aut leuiticis ausp̄s b̄n̄e
 honore, aut ep̄ati exaltentia quisq̄ idoneus extinet, qui
 se à voluptate uxoria nedum frenasse desegit. Ecce
 diaconum quarto loco ponit. ergo ep̄s est in 1° loco, presbiter
 in 2°. et diaconus in 3°.

fuit et heresis cuiusdam Aeryi sub Aug. seculo minor hereses
 recitata lib. heresi. c. 53. et. I. Aug. multis in locis asse-
 rit, ep̄atus maior est presbiterio et ep̄s presbitero. / sunt
 et multa alia P̄um testimo. q̄ hoc idem testantur. —

Et demū indubitata ^{huc} est doctorū semina unde noto diu-
 tuis agere in eius cōfirmatio. quia et in sequētibz cōclu-
 sionibus amplius corrobatur. Venio ad 2^{am} cōcl^{am}.

2^a cōcl^a. Ep̄i sunt superiores sacerdotibz nedum uiris,
 dictione sed etiam ordine. et de uiris dictione nulli du-
 bium est, nec in hoc consistit difficultas, neqz dignitas ep̄y
 aut vera superioritas, constat. n. q̄ simplex sacerdos potest
 ex cōmissione summi Ponti. ^{habere} maiore uiris dictione
 simplici sacerdoti q̄ ep̄, imo de facto multi sacerdotes hēnt
 latiore iurisdictionē aliq̄ ep̄is, nodus q̄ et difficultas pr̄-
 cipua est de superioritate ordinis, quam p̄bō habere et
 ep̄s sup̄ sacerdotes simplices.

vide infra

P̄ p̄bō ex cōi P̄um et storū cōsensu, ut colligi p̄t ex didic-
 eoz testimonijs, et alijs similibz. nā sciū p̄ponū sacerdo-
 tes diaconibz, et ep̄s presbiteris, q̄ cum certum sit sacer-

sacerdotes superiores eē diuersimodis ordine, ut et ep̄s sac̄
ordinationis nō ep̄s. / hec sermo & clarius docet' at theolo
gis scholasticis, qui omnes unanimiter in hoc sunt.

2. p̄bat' excō aliō constantiensi, florētino, et hoc sacro
videntis sesi. 7. sub Paul. 3. et alijs in q̄b' decretis
ad ep̄s pertinere collatis ordinū, ep̄os ministros eē huius
sacra. ti ordinis, nō sacerdotes simplices, si autē ministri sunt
hoc est p̄ter aliquē ordinē quo superāt sacerdotes. (S. 1.)

3. rōne unica eidentis. nullus sacerdos simplex quacūq'
fulgeat auctoritate ex commissione summi Pontificis aut totius
Ecclēsię q̄ conferre ordines, ad minus sacros, (nō ob ingredit' ad
facultate illā an excōmissio. Pape possit confirmare aucto
ritate ordines minores,) saltem de omnib' sacris certum
est apud oēs illos nō posse illos conferre, etsi attulerit nō
facies, (quicūq' autē ep̄s, et titularis, de gra datus, su
pensus, excōicatus, si attulerit dare, dabit, et multo
summo Pont. et tota Ecclētia, nec hoc illi p̄t impedire, aut
postq̄ factū fuerit retractare, ergo actus iste est actus
Jurisdictionis sed ordinis, Unde n. cognoscimus cōsecra
re et cōficere, et h' corp' eē actus ordinis nō Jurisdictionis,
q̄ si alius sacerdos et suspens' degradatus excōicatus, et
multo summo Pont. attulerit cōsecrare, cōsecrat. q̄ idem iudic.
est de actu ordinandi et cōfirmandi, / Et tandem veritas h'c
est indubitata apud catho. doctores. / cōtra hereticos autem
nō possumus aliter illam p̄bere, q̄ ex Tr̄m traditis et cō
cilioy decretis, cum verbo dei exp̄o careamus ad hoc.

Manus dubium est de modo quo ep̄i sunt superiores ordinis p̄s.
Gens, an sint superiores ordinis, q̄ sit idem sacra. cum p̄s
dotio, an q̄ sit diuersū. quod est querere an ep̄atus et
sacerdo.

sacerdos^m sint idem vel diversu^m sacra^m de quo Pres^m 36
 5. audistis iam diversas hinc inde Theologorum sententias, quibus
 quibusdam hanc, quibusdam illam partem asserentibus, inter quos
 quidam, (alias certe docti^m) asserunt ita esse distincta sa-
 cra^m episcopus et sacerdos^m sicut ordo et penia, formalia eius
 verba refero). Ego Ampl. pres, ut quod sentio aperiam
 non quidem controversie gratia, sed veritatis indagandae stu-
 dio, credo sententiam illam quae tenet esse idem ordo sacra^m esse
 multo veriore sua opposita / ad hoc autem moveor imprimis
 auctoritate divi Thomae (cujus doctrinam ego usque est,
 semper magnifico et admiro) aliorumque gravissimorum doctorum
 qui illum in hac parte sequuntur. 2. ducor alijs mul-
 tis rationibus, a quibus veritatis causa impetum suscipit, sed
 potissimum illa, quam doctissimus ille Theologus non presertim
 in hoc loco expressit, videlicet quod episcopus necesse presupponit sacerdos^m,
 et ut vis huius rationis magis omnibus pateat, formo sic rationem
Episcopus necesse ex intrinseca sui ratione presupponit sacerdos^m
 non autem alios inferiores ordines scilicet diaconatum et subdia-
 conatum, quod quibus si distinctum sacra^m (partiale inquit)
 ad diaconatum et subdiaconatum, non enim distinctum a sacer-
 dotio, consequenter est nota quod si esset diversa sacra^m illa possent
 separari, aut vero non, sed duas partes scilicet et quod episcopus
 quod esse separari a diaconatu et subdiaconatu. et quod non a sacerdotio
 preparari ex c. unico tunc hinc de clerico ordinato per saltum
 ex innocen. iij. ubi docemur innocen. posse aliquem esse sacer-
 dotem, qui non sit diaconus, consultus. n. fuit de quodam
 subdiacono qui ignorantia promotus fuit in sacerdotem,
 quod de illo fieret et responderet, quod agat peniam, et ordinet

hic fuit didacus de Bayua
 confessor missa a regno suo

in diaconu. idem certe responsum dedisset si ille no es-
subdiaconus. §. iam sacerdoti qd ee sine diach. et subdiaconis,
~~idem~~ idem sumit dixerit si ille sacerdos no diacho-
nus ante suscepti diaconij ordine q moueret in epm. §.
et epatus suus et sacerdoti qd ee sine diacho. et subdiaconis.

2a pars est qd q sine sacerdotio ee no possit epatus. 2.
ex cor consensu Theologorum (qui omnes in hanc remiunt semian-
quicqda sentiant Canonista) / 2o. ex cor modo loquendi

Piscorum et Sctoz Pium, omnes. n. passim apellant epm sa-
cerdotem, et. 6. Joa. Chrysosto. fecit lib. de sacerdotio et
intelligit de epatu. Et in sacris lris passim confundit
epm et presbiter, ut aliqui presbiteri dicat epm, et epm pres-
biteri, sigm ergo est q sunt nomia eiusdem ordinis et sacra-

mentoz. / 3o. ex Pontificali antiquo Romano, ubi hec
(tradendo forma consecrationis epm) hec verba, Pontifici co-
secranti, epm consecratus debet cocelebrare, que verba re-
punt a rono Cayeta. 3. q. 9. de. ac. 2. et addit rpe q an-
to Pontifex consecrans et epm consecratus, coactum et consecrans
eandem man, vi §. de forma consecrationis epm, est coficere
§. debet neco ee sacerdos. / 4o. ex Paulo Heb. 4. ubi

Pontifex ex hom. assumpt. pro hom. consti. mhis que sunt a-
deum ut offerat dona et sacrificia pro peccatis §. ecce ad-
munus epm spectat offerre sacrificia §. debet ee sacerdos,
Veru qd dicit aliqs has omnes rones tm pbarre q epm

V qd ee epm ex. c. ex lris
de excessu prelatorum.

qd exercere et ad ministrare suum munus nisi sit sacerdos
no aut q de rone ordinis aut patus epatis sit sacerdoti.
hoc 2m alia euidenti rone. de rone epm est q sit pastor
aut adu aut pater, si comitat illi oues, na si deficiat
epm, certe ponet, Pastor, loco gnis, sed de intrinseca rone

pastor

est q̄ possit legare et solvere, hinc n̄ est precipuus eius
 adus, q̄o similit̄ de rōne int̄inseca ep̄i est q̄ h̄at potestatem
 ligandi et solvendi, q̄o q̄ sit sacerdos. et certi hoc con.,
 sonat cō modo intelligendi et oppo^m repugnat q̄ aliquis
 sit ep̄s cōsecratus et nō sacerdos -
ex dictis h̄emus solutionē illam, quam ad rōnē hanc
 dedit doct̄iss^m ille Theologus notatus, nō ēē sufficienter,
 fuit solutio q̄ ep̄atus presupponit sacerdot̄m nō p̄pter cōnexiōē
 aliquā quā h̄ant int̄erse, sed ut ep̄s, ad quē pertinet
 ordinare, possit cōferre sacerdot̄m, qd̄ (ut dicebat ille), nō possit
 nisi eēt sacerdos, q̄ nemo dat qd̄ nō habet - nō (m̄q̄)
 solutio hęc satisfaciū nā ut p̄batum est, ep̄s p̄supponit sa.
 cerdotē p̄pter int̄insecā cōnexiōē. / ff. q̄ nō est necē. q̄
 ep̄s sit sacerdos ut possit cōferre sacerdot̄m sicut nō est necē
 q̄ sit diaconus ut possit cōferre diaconatus, nā loqua.
 mur in casu iam p̄dicto q̄ sacerdos aliq̄s q̄ nō eēt diaconus
 nec subdiaconus, q̄ moueret̄ in ep̄m, certe iste talis potest
 cōferre diaconatu et subsidia. nā h̄et p̄tatem ordinandi, et
 si nō possit cōsecrare et absoluerē et si nō eēt diacono nec
 subdiacono. Et possit dare hos ordines, ergo similit̄, si ep̄us
 t̄us nō h̄et cōnexiōē int̄insecā cū sacerdotio, et aliq̄s eēt
 ep̄s et nō sacerdos possit ordinare sacerdotē. neq̄ obsta
 dicere q̄ nemo dat qd̄ nō habet, q̄ et si nō h̄at formati
 ōnē h̄et in p̄tate, ^{q̄ ē minister} sicut sacerdos q̄ nō est in ḡa p̄ absoluerē
 aut baptizādo dare ḡa quā nō habet, et nō baptizatus p̄
 in casu necē^{is} baptizate, et t̄ia dare sacra^m et charactere,
 quē ip̄e nō habet, / et in n̄o casu p̄fatus ep̄s possit dare
 sine dubio diaconatu et subsidia. quos ip̄e nō h̄et - nō
 ergo solutio illa satisfaciū.

constat igitur vel ex sola ratione facta episcopatum non esse distinctum a sacramento ab episcopo a sacerdote, neque sit esse distinctum ut ordo est perfectior, imo neque ut sacerdos et diaconatus et sunt partialia sacramenta sed esse idem ordo sacramentum et eundem ordinem, magis tamen extensus in episcopo quam in sacerdote (ut ait S. Tho.) -

etiam quod huius et nudius tertius dixerunt duo eruditi summi Theologi, se non plene intelligere hanc sententiam S. Tho. ex parte extensionis maiore vel minore, quam ipse ponit, ego uno vel altero exemplo ex eius doctrina manifestabo hanc veritatem. Sit primus ex.

Commun. 4. d. 18. q. 3. ponit hanc extensionem et characteris in episcopo

sententia est eiusdem S. Tho. in sacerdotio esse unum tantum characterem, qui se ad corpus Christi verum et mysticum extendit, hunc dari quum prius datur gratia super corpus Christi verum, quum vero datur super corpus Christi mysticum, non datur novus character, sed ille met, qui erat super corpus Christi verum se extendit ad aliquid

S. Tho. 4. d. 24. dicit dari episcopo gratiam, quia consecrat in episcopum, non tamen characterem, et quod doctrina durum negare sic consequenter dicitur esse spiritus illius, nec dari novam gratiam nec novum characterem, sed extendi, et hanc extensionem appellat ille gratiam. Sic capere intelligitur S. Tho. 1.

ad quod antea non poterat scilicet ad posse absolute. / eodem modo dicitur dicitur quod quia quis consecrat in episcopum non datur illi novus character, sed ille met qui datus fuit in sacerdotio extenditur ad posse confirmare et ordinare. /

est 2. ex. constat et ex eiusdem S. doctoris sententia et Aristotele doctore una habetur scientia esse unum habitum multiplices, et hunc habitum infunditur augumentari per 2. demonstrationem, quia autem venit 2. vel 3. demonstratio in eadem scientia, non generat novum habitum, sed ille met extenditur ad illas conclusiones ad quas antea non se extendebat. / idem est de alijs habitibus, ut de fratre et ceteris. hanc sententiam eandem extensionem docet S. Tho. in ordine episcopatus. Unde non est distinctio a sacerdotio, sed idem magis extensus. / ad plura quam antea videlicet ad confirmandum et ordinandum. / +

Amb. ad epistolam 4. appellat episcopos sacerdotes perfectos, unde eius verba sic clemens 8. lib. de clericis matibus, appellat episcopos archisacerdotem.

+ Unde si quis querat quomodo sit huius episcopatus et sacerdos? dicam uno verbo, huius se sciunt per se factum et imperfectum intra limites eiusdem sacramenti, nam episcopatus est sacerdos perfectus, et per se factus, sacerdos autem simplex est sacerdos imperfectus, appellatur autem sacerdos perfectus quod per se vocatur alius sacerdos laicus autem episcopum dicitur similis, sicut per se vocatur appellatur sacerdos verum, sed imperfectum, quia vero est ad perfectum illius huius perfectus, quod per alius gratia, idem de sacer. et episc. unde episcopatus est perfectio sacerdotii sui consummatio sacerdotii. Jam

Jam unū restat, satisfacere aliq̄bz argumētis q̄ dicitur illi q̄ sui oppositū semper p̄bam eē distincta sacra, est p̄m qd̄ audistis P. 5^m. factum in hoc loco à doct̄o illo Theologo prefato. Pōē (ut est sermō phōz) distinguunt per actus et actus per obiecta, sed actus sacerdotis et ep̄i, similiter et obiecta sunt distincta, v̄z absoluerē seu cōsecrare, et cōfirmare seu ordinare, et ^{oīa} ep̄i v̄z corpus chr̄i verū seu mysticum, et absolutus cōfirmatus seu ordinatus, ergo pōē sunt distincte et caradereq̄ et ita diuersa sacra.

Ad hoc breuimē dico hanc max̄ verā eē, sed intelligi debet de actibz et obiectis adequatis, nō inadeguatis, ut cōter sententiā p̄m, s̄m̄ aut̄ adequatum ep̄i et actus adequatus, non sunt p̄ cōfirmare aut̄ ordinare, et cōfirmatus aut̄ ordinatus, sed actus est cōfirmare oīa sacra. aut̄ posse cōfirmare oīa, s̄m̄ vero est omne sacra^m. et idem met̄ actus est actus sacerdotis similis et s̄m̄, nō tñ in illa perfectiōe aut̄ totalitate, q̄ sacerdos nō p̄ cōfirmare nisi quinqz sacra. unde si aut̄ ep̄atus et sacerdo^m solum dicitur s̄m̄ perfectū et imperfectum, ita et corp̄ actus siue obiecta ut dictum est, alius probarem ego q̄ sac̄ hac eadem regula, si nō eēt intelligenda de actibz et obiectis adequatis, sed de inadeguatis, q̄ sacerdo^m ip̄m, eēt duo sacra. et similiter ep̄atus, nam quilibet illorū habet duos actus inadeguatos diuersos, et duo obiecta inadeguata, sacerdo^m, cōsecrare et absoluerē, et cōsecratus et absolutus; ep̄atus vero ordinare et cōfirmare et ordinatus ac cōfirmatus. unde ai^m hoc nihil p̄bat.

2^m arg^m quo nos vrgent est à diffinitione sacra. nam ep̄atus inquit, est sig^m sensibile inuisibilis gr̄a visibili formę. 2° est sacra^m distinctum, sig^m sensibile est cōsecratio ip̄a, gr̄a vero que dat̄ est, aut̄ gr̄a gratum faciens, aut̄ potestas quedam sp̄ualis, aut̄ utrumqz.

N^o negando per ep̄atum dari distinctam gr̄am aut distinctum
charactere, sed eandem et eundem magis tñ extensa et ex
q̄ fuit datum in ordine sacerdotali — et hec de 2ª cōcl.

3ª cōcl. ep̄i sunt superiores ordine presbiteris nō iure diuino

Vide doctrinā factam
in 2ª parte huius sacri
cōcilij et nō publicatam
de sacra. ordinis. Vbi
hęc veritas determinatur
a Patribus. —

hanc p̄bo unico silogismo, talis ep̄i, ut ep̄i sunt, sunt superiores
ordine presbiteris, sed ep̄i ut ep̄i sunt constituti iure diuino
et à chr̄o immēte, q̄ ep̄i ut ep̄i sunt superiores ordine presbiteris
iure diuino. / maior cōseq^a not^a est, maior p̄bat^a
fuit superioris. Minore aut p̄bo tripti p̄. Patrum testi-
nys 2°. ex sacris hīs 2° uero rōb^g nōi^{is}

Primo, sōma hęc q̄ ep̄i sint iure diuino constituti cōis est
ōm̄z ferē sc̄oz et doctoz à t̄p̄e Ap̄toz, aliq̄bz pauci^{is} modis
exceptis, et ne prolixus sim plura illoz testimo^a referēdo,
aliqui tñ producā manifesti^a

B. Basilius de vita solitaria .c. 23. hoc ab ip̄o chr̄o imp̄
docemur, qui Petrum post se eccl̄is suz pastore constituit
Petre. n. inquit, amas me? pasce oues meas. et cōsequēter
om̄ibz pastozibz et doctozibz eandem potestatem tribuit
cuius sig^m est quōd oēs ex equo ligant et absolutum
quemadmodum illa. —

B. Aug. q̄bz ex utroqz testatō mixtū, nam nemo inquit
ignorat, ep̄os saluatore eccl̄is instituisse, ip̄e. n. prius q̄
in celos ascenderet imponens manū Ap̄tis ordinauit eos ep̄os
hoc Ap̄tis sp̄i s̄to deputat, cum dixit, Attendite uobis et
uniuerso gregi, in quo uos sp̄s s̄t^{us} p̄ficius ep̄os regere eccl̄iam
dñi Jhu. / hęc Aug. / Vbi notandum nō solum a ferre
Aug^m ep̄os eē à chr̄o immēte institutos. sed locum illum
actu. 20. attendite uobis ep̄. intelligi de ep̄is, nō de presbiteris,
ut aliq̄ falso interpretant. —

In concilio magno Lateranen. et habet extra de summatu.
et fe. catho. c. firmiter d. maruero, dicit - et utiqz sacra.
hoc nemo potest coficere nisi sacerdos, qui rite fuerit ordi.
natus fm clauis ecclie, quas ipse concessit Apstis eorqz qd
successoribus istis chiqz.

Anacleus papa. et habet. 21. d. c. in nouo testameto. dicit
ceteri uero Apsti cum eodem. s. Petri pui cofortio honore
et potestatem acceperunt. s. a. d. d. d.

Pius Papa - et habet. 6. q. 1. c. oues, inquit - oues pastore
suum no representant, plebs epm no accuset, nec vulgus
eum arguat, quia no est discipulus super magnum, epm
n. a deo sum iudicandi qui eos sibi oculos elegit -

leo magnus sermo. 3. in aniuersario assumptionis sue dicit
cum dixit chris Petri tibi dabo clauis qd. et quod cuiqz
solueris qd. transiit, inquit, in alio Apstis vis potestatis
huius, et ad omnes ecclie principes decreti huius consti.
tio conuenit, sed no frustra vni comendat qd oibus co.
mendat, Petri. n. hinc ideo hoc singulariter credit, quia
vnde ecclie rectoribus Petri forma proponit -

Ambro. in pastoralis. idcirco inquit, nos, quibus in verbis
diuinis credita est dispensatio, et qui grege chry alendum
suscepimus qd. et paulo post. ve iam mihi est si clauis
illas regni celoz, quas in D. Petri Apsto vnde suscepim
sacerdotes minime reprobauero - et Paulo infra. repeti.
tum est a dno tertio pasce oues meas, quas oues et quem
grege no solum tunc D. Petrus suscepit, sed nobiscum eas
suscepit, et cum illo nos suscepimus omnes. vnde regende
sacerdotibus cotraducunt, et merito rectoribus suis
subdi dicuntur. / hoc Ambro. vbi ostendendum

mb. de dig. ta. sacrodo. c.
ve patris, in qe, uira
labium multitudine epstue
tur preceptum in peccatum
et euangelis.

est, nō solum B. Amb. docere nos ep̄s institutor eē zure
diuino, sed et verba illa pasce oves meas - dicta eē non
soli Petro sed cunctis Pastoribus - quod eē aferunt
multi alij doctores - Theodore. Basi. Aug. Leonag. 1. et
s. Tho. v. hoc inuere. 22. q. 185. ar. 1.

Multi et alij doctores sunt huius sententiae, et hanc docent
Veritatem tanq̄m indubitatam exactissimā - 1.

Authenticitatē sacre pagine hoc idem confirmat - P. math. 18.

dicit Christus Ap̄t̄s, quęcumq̄ ligaueritis sup̄ te. erunt lig. et in q̄
et qd. solue. Et. et Joa. 20. accipite sp̄m s. quorū remissio. Et
sunt ex his locis sic sumo arḡm. sicut math. 16. dicit Petrus
tibi dabo cla. reg. celoꝝ, quodcuq̄ lig. Et. et ex hoc probat
dedit eē eē successoribz eius immed. a dno, et datam eē eis
eē immed. potestate ligandi et soluendi, q̄ data est immed.

Petro, cui succedunt, ita et p̄dabo ego eandē auctoritatē dandi
eē oibz ep̄s immed. a dno, quia data est immed. Ap̄t̄s, quę
ep̄i succedunt - 1

Jo. luc. 10. dicit Christus Ap̄t̄s. ego mitto vos sicut agnos immed.
lupos, et sicut missi me P̄, ita ego mitto vos, et Mar. 16.
ite in mundum vniuers. p̄dici. euāḡm. Et. certum est christum
q̄ missi Ap̄t̄s dedit eis auct̄m p̄tatem nec p̄ pastoribus
immed., q̄ eandem dat immed. Ap̄t̄s qui illis succedunt immed.
pastoribz, sicut eandē et dat immed. successoribz Petri quorū
ep̄i dedit - 1

hanc obiectio nō
dixi p̄

Sed contra hanc rōnē dicit aliquis, ergo eandem auct̄m p̄tatem
dedit Christus cuius ep̄o, quam Petro et alijs Ap̄t̄s, (quę
omnes habuerūt illā equalem cum Petro) nā ratio hęc
p̄bat immed. p̄tatem a dno, ita et herē a dno p̄tatem
sicut Petrus et alij Ap̄t̄s, ita et p̄bat, herē eandem auct̄m
habent Petri successores.

R. 2.

ex his seq̄ q̄ stado in
iura diuino quibus ep̄s
in suadior. q̄ quid
quibus Pont. in toto orbe
quibus inpediat ab eis q̄
reputat. q̄ casuum. q̄
et sub ea sermā
nō p̄tēs, ut alibi la,
suis habes -

U². cōcedendo sequelam, utrumq; n. Probat ratio, et
q̄ quibus ep̄s habeat p̄tē achrō in me^{te} ergo habeat p̄tē
tam eandem, quā habet Peti successores, quantum perti-
net ad p̄tē ordinis, nō tñ ad p̄tē iuris dictionis,
nam hęc pertinet ad sūmū Pontificē, cuius sum omnes
oues, et aumerius pastor est, ac caput ecclē post Petrū,
cuius ē, omnes fideles et ipi ē ep̄i reliq; sum oues, ipse
vero ouis solus chrij, ad ipm q̄ pertinet ipos iudica-
re, eorū causas cognoscere unde ab ipis ad illum est
appellatio nō e contra, / et ut ex possing hoc mani-
festare, habet se sūmū Pont. respectu aliorū ep̄orū, sicut
sensus cōis respectu aliorū. s. sensuum exteriorū, nam
sicut q̄libet sensus exterior habet p̄tē in suum orbē
et ad exercitandam suam operatiōē, ut oculus ad videndū,
auris ad audiendū, nō a sensu cōi, sed ab ipa nā, seu
auctore nāq; et ~~h~~ nihilominus ad ipm pertinet iudicare
de actib; sensuum exteriorū et ponere inter illos differē-
tiam et cōuenientias, ita ep̄i hēnt p̄tē nō a sūmo
Pont. sed achrō, tñ ipi sūmū Pont. est caput superior
illis, ad quē pertinet iudicā de illorū actib; &c.

eadem 3ª cōcl. p̄ ex Paulo. 1. cor. 12. et quosdam quē
posuit deus in ecclia, p̄m aplos 2° p̄phetas 3° doctores &c.
et ad ep̄s. 4. et ipi dedit quosdam quidem Aplos, quos-
dam autē p̄phetas, alios uero euang^l. ^{alios autē pastores et doctores.} in opus ministerij, in
edificationē corporis chrij. ex his locis constat, ceterū
nō solum constituisse in sua ecclia Petrum, sed alios et
ministros. s. Aplos euang^l p̄phetas, doctores &c. 8. sicut
eadem auct. ^{in nota} descendit in Petri successores, qua-
re nō descendit in successores Aplos, p̄phetas, euang^l & doctores
&c. qui sunt ep̄i et sacerdotes &c.

ita q̄ p̄ter Aplos, di-
ci in plurali pastores.
posuit plures de pasto-
re chrij in sua eccl. nō
Petri dixit pasca oues
meas, sed oib; Petro grā
terois oues, alij autē sibi
mitterdas a Petro, unde
chrij dixit in sua canō-
ca
asciue grege, q̄ in uobis
st. / nō dixit ad te pasci-
oues, sed grege q̄ in uobis
st. i. uobis commissus.

multi s̄ti sup hunc locū gaudē ad eph. 4. per Aplos intelligit
ep̄s, ut B. cupia. eptā q̄ ad rogationū lib. 3. et tñ. c. dñs nri.
93. d. cuius s̄ba alibi habes citata. / et alij per doctores, ut 2° ex
cōcl. p̄sidentem, et referū a Gratiano. c. 9 sūm ep̄s. 93. d.

¶ conseq^a q^d instituere sacra pertinet ad platem excell^{entis}, quam Christus nulli unq^q hominū conceauit, sed sibi soli reseruauit, Pau. 1. cor. 4. sic nos existi. ho. ul minist. Chri, et dispen. misteria dei Ep. nō dixit institutores, sed dispensatores. / et confirmat - sicut ad platem excellentis pertinet instituere sacra, ita et instituere ministros proprios sacrorū, et utrumq^q Chri sibi reseruauit, ut per inductionē s^z in oib^q sacra^{te}. / 1° et Chri instituit nō solum ordinē episcopū, sed et ipsius ministros s. ep^o - /

3^a ratio - Potestas, que dat^r in ordine ep^o est supernaturalis et diuina que vires nātes hōiū excellit, q^d est à Chri, nō ab hōib^q, sicut et plates que dant^r in alijs sacra^{te}. et gra^{te} et est immē^{te} à Chri. /

4^a rō. nomē, ep^o, est vniuersum ad sūmū Pontificē et quēuis alium ep^o, et pl^{as} ordinis est oīo eadem in illo et in hoc, ergo ab eadem causa et eque p^oxime, et ita si illa est à Chri immē^{te} ita et hęc, que dat^r singulis ep^o, et loquor (inq^q) de p^ote^{te} nō iuris dictionis sed ordinis, nā de hac est p^omo An sit immē^{te} à Chri.

Alijs quā plurimis rōib^q hoc confirmari poterat, verū consuetō omīto breuitatis ergo - /

Ceterum oppositę opinionis seu potius semierrois defensores et rationi vident nos argumentis quibus, quorū duo tm, que pot^oma vni, nisi imp^otia examināda et solueda mihi Regi. Est p^omo. sūmus Pont. dat ep^o iuris dictionē, dat oues, s^z et platem. 2° negando cōseq^a. iuris dictio. n. et oues se hēnt ex parte māg, et nō valet, dat māg s^z potestate, hoc ostendit vno uel altero luculent^o ex. /

de veritate ant^{is} an ep^o hēant iuris dictionē à Papa, uel à Chri immē^{te} vide infra.

§. Si in manu et platea alicujus hoīs eēt de vinū et is panis, qui
est in mūdo, ita ut nullus sacerdos possit cōsecrare nisi dante
illō hoīe panē et vinū, qm daret alicui sacerdoti panē et
vinū est verū dicere, iste dat sacerdoti mām ad cōsecrandū
et falsū, ergo dat potestatem, hanc. n. habet à deo (iudicā)
2^m ex^m qm aliq̄s applicat igni signa, verū est dicere iste
igni mām ad combustionē, falsū tñ §. dat potestatem cōsec
rā, hanc. n. heri à deo auctore nāg. / ita et imp̄ti nō
Papa dat ep̄is Jurisdictioⁿ §. dat potestatem, / et instal^t ep̄
cōseq^a in ep̄iam, qm papa cōcedit alicui sacerdoti juris
dictioⁿ in aliquē hoīe, nō valet dat Jurisdictioⁿ §. potestatem
absolūendi illam hoīe, qm hanc habet à deo, §. idē dicit
dum est afortiori de ep̄o

2^m Arg^m. Hec pot^{as} ordinis, que dat^r ep̄is, dat^r illis
diante Papę ministerio, §. nō est immet^a actio sed ab ep̄o
Papa. ¶. negando cōseq^a, et instal^t in Electioⁿ ip̄ius sum
Pontificis, qui fit mediante Electioⁿ et ministerio sum
cardinalium, et tñ eius pot^{as} ē à deo immet^a / sumit^a
si aliq̄s eligeret in sumū Pontificē ante q̄s eēt ep̄s, et post
Electioⁿ cōsecraret in ep̄m, heri potestatem ep̄atē à deo
et tñ illi daret mediante cōsecratione et Ministerio
ip̄m cōsecrantium. idē dicēdus si nō eēt sacerdos.
neq̄ solutio aut distinctio, quā hīc audistis P. 5. aq̄

Theologo hīc in loco, aliqd est, .s. q̄ Electio seu im
met^a est in duplici actō, aliqua inferiori alia superiori
pectu Electi, ^{quar} illa que est inferiori, cum ip̄i nō possim dare
potestatem aliquā ^{sup} Electo, imptē superiori, nō impedit im
dictioⁿ pot^{as} à deo, et talis (dicebat) est electio

cardinalium, quia eligunt summum Pontificem. Illa vero, que est superior, cum superior possunt dare potestatem inferioribus, est impedita talem immediatione a deo, et talis est summus Pontifex: quia eligit et consecrat episcopos.

Ista inquam solutio nulla est, quia neque hec neque illa Electio seu ministrum impedit talem immediationem a deo. et de Electio superior, de qua est dubium, constat luculentior, ex Electio Matthei Apostoli, que quidem erat Electio superior, nam Mattheus non erat Apostolus antequam elegeret, eligentes autem erant Apostoli, et quis eorum apostolus, erat tamen inter Apostolos et petrus eligens, illo maior, et tamen Mattheus non habuit potestatem Apostolatus ab apostolis neque a petro, sed a deo immediate sicut reliqui Apostoli, ergo nulla Electio sive inferioris sive superioris impedit hanc immediationem - ff. sacerdotes qui consecrantur a summo Pontifice aut ab alio episcopo habent potestatem absolendi et consecrandi a deo immediate non ab episcopo neque a papa, et tamen mediata Electio consecratio et ministrum superioris igitur distinctio illa futilis est errata, ac potius erroris suspecta quam vera.

ff. 2. instat alio ex. consequenter, nam iam ut plurimum episcopi non consecrantur a summo Pontifice, sed ab alio episcopo inferioris excommunicationis summi Pontificis. ergo sicut ministrum horum episcoporum non obstat quin tales episcopi consecrati habeant potestatem (quod alioquin quomodo?) a summo Pontifice immediate, ita et eorum summi Pontificis ministrum non obstat quin habeant talem potestatem a deo immediate.

Non ergo tale ministrum impedit hanc immediationem a deo, sicut et in aliis sacris ministrum sacerdotum qui absoluit, baptizat &c. non impedit quin gratia que in illis datur ex parte spiritualis sicut actio immediate. igitur et miracula sunt a deo immediate.

Et deus dicitur in me auctor miraculorum quod quod sim in effra
 personarum ministrum, dicitur et in me auctor aie nre suum
 Ade quod illam creat media suum gnatio. ~~ut~~ hanc uerone
 et chig ita in me. remittit pecc. horibz nunc per absolute
 sacerdotu et bap. Et alia sacra. suum quod solo verbo
 bat remittunt tibi pecc. tua. Et tibi nunc remittit suum
 teris no amea.

quod si quis uideat nos, ad quid quod necc. est hoc hominum
 ministrum si ista pates dant christo in me. et no ab hominibus
 dicitur, est necc. ne aliquis se intromittat sub preterito quod
 a christo est uocatus in hoc uel illud munus, et ut constat per
 quod est uerus minister uerbi et sacrorum, na suum ecc. est
 bilis via oportuit ministros esse uisibiles et eorum electio
 unde hoc fuit max. dei prudentia et firmissima suat
 in lege uolenti in electione sacerdotu, Pontificu, regu et duc
 constat quod nobis ex pre. dicitur quod minor nre syllogismi.

epos institutos esse iure diuino et a christo dno in me, et ita
 cum premissis syllogismi sunt uerz, et coseq. optima, sequi
 in ferte conde. epos superiorz esse ordine presbiteriz iure
 diuino.

Unde Stim Patres, cum ueritas hec sit indubitata iam
 in dei ecclesia, cum ego huius semis quod ab hac sacros synodo
 in catho. ca definit et in canone faciendo no solum dicitur
 epos esse superiores presbiteris, sed esse superiores iure diuino.
 Tum inq. quod indubitata ueritas hec est. Tum et quod heretici
 huius nre seculi eam, suum et alia multa in dubitata excor
 nobis negant, quod ut uobis magis constet, placuit eorum uer
 hoc in loco referre. et sunt que sequuntur.

Hoc etiam non negat epos
 superiores esse presbiteris
 absolute, sed esse su
 piores iure diuino, et
 concedit esse superiores
 constitutio sum. Si
 cano ab te dicitur, epos
 esse superiores presbiteris, ne
 minere sit. / si no addu
 superiores de iure diuino.

Lutherus in lib. dicto resolutio sup. oppositio nis. 13. de p...

Lutherus. hoc eode lib. ide dicitur fo. 332. s. quod re^{ip} et iure diuino epi et sacrodo. Pape
 tes sunt equales, et no solum intelligi de epi Romanis, quos certum e ab ipso non habere
 proxijs, sed absolute de quocumq. epi. / hoc addi debet, quod quod dicitur dicitur, Lutheru solum
 negare epos Romanos. 1. quod sunt sub obedientia Romanz ecc., no esse iure diuino epos et presbiteri
 UGR-Bibliothek der Universitaet

59

Pape .1. como. fo. 311. infine illius operis, sic habet
concludo, dicit sacerdos in act. mortis et necessitatis est eps,
est Papa, hinc plenissima plenitudine potestatis sup. conferre,
ut tenet semina eius totius ecclesie, et ex B. Cipriani eptis
qui dicitur conuincit, ergo nec Papa est eps, nec eps est
superior presbiteris iure diuino tenet coseq. quia ius di-
uina est immutabile tam in vita q. in morte —

Idem in prefatione eptis B. Hiero. ad Iugurium. to. 4. fo. 413.
Et in confessione fidei exhibita Carolo anno. 1530. de
platea ecc. ca. 4. to. fo. 203.

Calvinus in com. tauris sui cathedris in Vrbolog. de ordine,
expresset tenet, eps sola dispo. hum. esse superior sacerdos.
idem. Calvinus institutionu lib. 4. c. 3. manifeste aperit nu.
Nam e. distinctione muneris eptis et presbiteris, solum
nra e. diuersa, que t. sepe confundant —

Musculus lib. de locis tribus titu. de ministris Verbi dei, idem
dicit, addit q. consilio humano factu e. ut epi superiores
eent, no. dicit dispositionis Veritate, et hoc consilium
a spu s. no. p. sedum, na. huic de benig. imp. oem prin-
cipalium orquestrum eptis insistentis, quantitas atq.
tyrannidem, imo oia. ecclesie chri. corruptione. /

centuria. 2. c. 7. col. 126. habent verba ista. Unde liquet,
epatum, no. tan. diuina institutione, q. hum. auct. p. per
bonu. ordinem et edificationem ac successionem gradu presbiteris
superiore haberi.

huc et alia multa testim. huiusmodi inueniunt apud here-
ticos nri. temporis, contraque credere necesse e. contra huius
sacro. synodi pro hac veri. qd. a vobis factum fuerit.
I. s. id. credam verius et vtilius fore, ut p. a spu s. dicitur.
et v. decreto in hoc sciam et in alijs oib. subscribo. /

Ex dictis sequi responsio ad reliquas huius, 7. ar. partes, ^{mi} ^q
 omnes credo falsas, et eodem anathemate, quo p^o ad aqua pon
 ferenday, nã si epi ~~ant~~ superiores sũs ordine presbiteris, ad
 epi spectat ordinandi manus, et hoc nõ est ^{1. 10. 11.} ~~ad~~ cum reliquis
 presbiteris nõ epi, similiter et ordinationes ab ipsis factas
 irritas fieri a populo nequit. / hec sunt. P. s. que p^o
 epi brevitare nobis prescripta, in hoc loco dicenda cogitamus.
 oia v^o censuray subiecta sim, volo. —

Aug. de bono conjugali
 ordo dat sine plebis
 consensu. /

certe locus hic Pauli
 v^o p^oae superioritate
 epi^o impresbiteros, nã
 paulus, nõ dabit in .s.
 .c. timotheo viris dic
 tio^o in p^oteros, sed mo
 dus quo v^o debet esse
 p^o presupponit q^o illam
 habet, et nõ ab ip
 mine, s^o a deo. vnde
 infra .3. ab him. foto

Theologus quidam voluit p^oae superioritate epi^o sup^o sacerdotib^o
 expreso dei verbo ex illo loco. 1. timo. 2. adversus presbiterum
 accusatione noti recipere nisi sub duob^o aut trib^o testib^o. /
 argumetabar hoc m^o. Timotheus erat epi, ut p^o ex .4. c. precedent
 in illis verbis, noli negligere grat^o que tibi est, que data est tibi
 imponere manuum presbiterij. / et in hoc .s. committi illi Paulus
 dicitur in sacerdotib^o, q^o qd est manus superioris i^o. epi sumi
 perioris presbiteris nõ epi. / sed certe ratio hec parum p^o
 q^o presbiter^o p^o h^ore juris dictio^o in presbiteru, imo in
 obian, ex commissione sumi Pont^o. / vnde credo cõc^o hanc
 cau nõ posse ex sacris lris, bñe tñ ex traditione v^obatu est.

scō. 4. d. 7.

Hieronimus in epla ad Cyprian^o et ad Rusticu^o ep^o Nicaenon.
 sup eptam ad Titum sentit epi nõ e^o superioris sacerdotib^o,
 certe vix p^o in aliam partem interpretari, q^o multi conati sunt
 hoc facere, alij dixerunt fiero^o loqui de superioritate viri
 eionis nõ ordinis. Alij q^o hiers^o / aserunt sacerdotib^o e^o epi
 epi, nõ q^o ita intellexit, sed vt humiliat epi qui sup^o
 adversus sacerdotib^o, v^o declinat in opp^o partem, sicut
 quis volens virgã curvã, rectam facere, mox p^o p^otem flectit
 sicut q^o laudavit virginitate, ita extulit illã, ut videret^o d^o
 nate in j^omo. / in tantu q^o postea de hoc purgavit se Dom^o. /

At 4.

v. cōtra 2° p. quare ar. f. q. q. oēs dēiāni ex equo sunt sacerdotes
 est expressus locus ille malact. 3. et statim venies ad templum suum
 dicitur dñs. Et. et subdit, et purgabis filios q. leui, et cotabis eos quasi
 aurū, et quasi arg. et erunt dñs offerentes sacrificia in iusti. Et.
 2° locus est Esa. 56. ne erit dicit eunuchus ecce ego lig. auditu
 q. hęc dicit dñs eunuchis Et. dabo eis in domo mea et in muris
 meis locum. Et et adducā eos in montē scti meum et letificabo
 eos in domo sctōnis mee, holocausta eorū et victimę eorū placebunt
 mihi sicut altari meo Et. vide totū. c. 1. q. loq. in sensu
 mistico de eunuchis q. secantur uerū ppter reg. celoz. 1. de
 sacerdotibus. Et. Esa. 66. erasumā ex eis in sacerdotes
 et leuitas dicit dñs. Et. q. locus Esa.

Epiph. lib. de prescrip
 here. 76. aut mulieres
 nō poss. ēē sacerdotes.
 Aug. lib. 2. cōtra dona.
 c. 1. uel. 2. et lib. 2. c.
 12. cōtra q. d. petiliam.
 Athana. de uasib. sacris
 et locis. uult ēē mag. di.
 hereticas inter hęc epiph.
 na. q. a. f. l. i. o. i. i. n. t. e. r.
 q. sacra ministrant
 q. nō oēs sūt sacerdotes

In eōtra^m adducunt hereticū illud. i. pe. 2. Vos autē gūs Electorū
 regali sacerdo. gōne stā. Et. Inero. beda. et alij intelligunt
 hoc de oibus dēiānis, alij nō de oibus. / credo intelligi de
 sibz, sicut ēi exo. 19. (unde Petrus sumpsit uerba hęc) de oibz
 filiis israel loq. dñs, et vos eritis mihi in reg. sacerdotale et
 gōne stā, nec tñ inde seq. oēs fideles ēē sacerdotes, sicut nō
 erant filij israel sacerdotes, ut ex eodē. c. 19. constat, dicit
 n. ibidē dñs moysi q. stificet populus et sacerdotes, et iterū
 sacerdotes autē et populus nō transeant tios. Et. ecce dist. in.
 quit inter sacerdotes et populum. / intelligē dū q. est loq.
 Petri uel de sacerdotio interno, et sacrificio interno, et hoc m. oēs su.
 mg sacerdotes q. omnes offerimus huius modi sacrificia. / et hęc exp.
 v. cōp. h. ex seq. tōbz in eodē. 2. c. ubi persuadit illij bonag.
 q. sunt sacrificia interna, uel intelligē de oibz fidelibz collati.
 uē q. sumg regale sacerdo. sicut oēs subditij imperatoris dicit
 pñ. imperiale reg. nō tñ inde seq. q. oēs sumg sacerdotes, sicut
 nō seq. q. oēs sumg imperatores, / alia sequeret q. oēs sumg reges,
 nā sicut dicit sacerdo. ita dicit regale /

de Tribus gradibus ordinum. scilicet episcopus sacerdotibus et diaconis constat
in sacris suis funguntur, etiam in lege veteri fuerunt isti gradus ve-
lut in umbra sumus Pont. sacerdotes, et levites, et vestes ac cofe-
tiones detentant. Unde expreso verbo dei constat non omnes ex eorum
esse sacerdotes.

de diaconis quod non solum ministrassent mensam, sed et sacrificia
altaris, sicut Ambrosius lib. 3. de Virg. Anacle. c. 2. et alij.
Unde satis probabile est, et verum diacono esse sacrum.

Alexan. 11. c. regni
iur. de ordinatis ab
episcopo, qui renunciat
tuo, appellat sub-
diaconatu ordinem
non sacrum, nisi
intelligat text. exclusi-
ue.

de subdiacono. orationis minoribus ordinibus, de quibus mentio non fit in sac-
ris, est quoniam doctorum partem scholasticorum. q. d. 29. hinc
quod sunt sacra apparet ex eo quod fuerunt, credo, tempore Apostolorum, ut de
cōc. Roma. Anacle. ergallus, et alij, unde probabile est ac-
tū esse hos gradus institutos, quem gallus in sua epistola in ultimis
addit, dum sacrat dicit Acollas, scilicet ubi est sacrum acollatus
mouent et ad hoc verba concilij floren. / Quod sacrum (magis)
ordinis est. vide verba illius, et sume assensum inde quod hos gradus
tribus distincta nōm effectus.

An vero omnes dicti gradus sunt unum uel plura sacra? credo esse
Unitate perfectionis, seu unum potentiale, sicut res est unum
cuius pars est in re sepe primo, in alijs vero sepe in partibus
per quandam participationem.

Arg. autem in cōtra ad probandum. dictos minores ordines non esse sacra
scilicet quod a quocumque sui corporis membra exerceri, nullum est, quod
eius exercet tunc a proprio et ordine ministro, sicut nec baptis-
mus conferri a laico aut a femina seu heretico.

quod in ecclesia sunt plures spiritualis, scilicet non sicut vita nostra est duplex, ita sunt
et spiritualis, sic plures, et de utraque in sacris tuis fit mentio, de trinitate
tat, de spirituali ibi, accipi. spiritum sanctum, quorum remissio per. / tibi
la. reg. cel. / hoc faci. in me. comem. / scilicet in omni lege nōm

genera quos fuerit hoc
spiritualis pars

scripsit. fuerunt sacerdotes distincti a laicis, scilicet et in lege gratie
de melch. in lege nōm. / Quod hoc plures non est sanguis figuratus.

Theologi alij dixerunt locum illud Pauli 2. timo. 1. Propter
quam cum admoneres te, ut resuascis gratiam dei que est in te
imponere manuum mearum Et intelligi legem grati facientis
no de sola gratis data, ppter verba sequentia, no. n. dedit
nobis deus spm timoris, sed virtutis et dilectionis et sobri-
tatis Et sed nescio an hoc verba ptem in certum.

imo caput. alij
dicitur. sine nota
dicitur. 1. timo.
2. timo. 1. timo.
3. timo. 1. timo.
4. timo. 1. timo.
5. timo. 1. timo.

[Faint, mostly illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

dis placet ordinis et iuris dictionis quae sunt epi a christo tanquam ab auctore, a papa tanquam ab illius ministro illas distribuentem, unde quia loquendo christus est qui creat episcopos, papa autem qui declarat, et qui ad hunc designat ad regendum.

Verum circa illam minorem superioribus statam quae sunt constituta iure diuino est dubium An ordo episcopalis, simul et iurisdic-
tio quae epi habent sint a christo immediate, et ita iure diuino, uel
immediate ipse episcopalis?

et quidem de ordine episcopali negari non potest quod sit iure diuino
rebus superioribus adductis et multis alijs, cum ordo sacerdotum
lis, et diuini, et cetera reliqua sacra sint instituta iure
diuino, credere. n. hereticum esse opinari aferre. / dubium
maius est de parte iuris dictionis, a quo illam habeant
epi, a christo, magis, uel a summo Pontifice. / cardi. Turre-

Imo cayeta. aliud
tenet. vide infra.
chrisost. 1. timo.
3. hom. ij. ante pas-
sionem ordinacione su-
pioris est presbiterij.

crema. et cayeta. in tractatu illo de Primatu Rom. Pon-
tificis illam habere a summo Pontifice, qui solus, inquit,
est constitutus Pastor totius ecclesiae a christo immediate et illi
soli commissae oues, per illa uerba, pasce oues meas. alij
doctores moderni sunt huius sententiae.

Verum opinio, est certo multo probabilior, et potest etiam de-
monstrari sicut alia de parte ordinis. / q. s. placet iuris dictionis
et potest de illis uerbis. Joa. ult. pasce oues meas, non esse
dicta solis Petro, sed omnibus Pastoribus, habet susp. ex Pau-
senijs, et alibi latissime probatum.

scilicet constat ^{hoc} expredicatis Primus sententia ac alij multis, oes
loquuntur de actibus iuris dictionis. uel de doctrina predicandi
absolutio. de clauibus, de sacramento administratione, et cetera
dicunt omnia ista esse episcopos manere a christo illis inuincta
scilicet loca illa actu. 20. attendite uobis et cetera. et ad ephes. quod
et ipse dedit quorundam quodam et cetera. loquuntur de iuris dictione, et
n. in quo posuit uos spiritus et episcopos regere ecclesias. et cetera.
opus ministerij, in edificatio. corpus christi et cetera.

ad loca haec scripturae respondet quaedam intelligenda esse mediate, i. quod spiritus et episcopos posuit mediate episcopos
aut immediate. / et spatium ad illud actu. 20. dicitur intelligi non de episcopis, ut intelligitur B. Augustinus, sed
presbiteris, quod aliqui appellant episcopos in scriptura. / aut si intelligatur de episcopis, verificat dicitur
et si Papa illos ponat, quod quae deus per suos ministros facit, facit, dicitur, ipse factus ipse facerit, ut
et declarari, (sed an iste expones sint germani, iudicent, uel amicos. / querebam illos quod gallos
UGR Biblioteca Universitaria, ut abq. lauioribus uerbis, possit hoc nobis manifestare certe nullus

facit et ad hoc illud
de Pauli. relig
et carie ut constituit
iustitias p[ro]hibere.
videtur et q[ui] p[ro]p[ri]o
f[aci]t de iure d[omi]ni ad
ep[iscopos] et p[ro]p[ri]os p[ro]p[ri]os
et t[er]m[in]a p[ro]p[ri]os ep[iscopos] ab
p[ap]a, aut t[er]m[in]a.
et de iure d[omi]ni co
p[ro]p[ri]os ep[iscopos] d[omi]ni p[ro]p[ri]os
et regim[en] gregis sibi a
p[ap]a aut p[ro]p[ri]os p[ro]p[ri]os
et d[omi]ni p[ro]p[ri]os p[ro]p[ri]os
et t[er]m[in]a sine q[ui]s exor
et t[er]m[in]a illa p[ro]p[ri]os.

ff. 1. ad timo. 5. inquit Paul. aduersus presbiterum
acusa. no accipias nisi sub duob[us] uel tribus testib[us]. hic
Paul[us], no dat Hermoteo p[ro]p[ri]am iuris dictionis in presbiteros,
sed modum quo uti debeat p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a iam habebat,
ego cum certum sit no habere illam ab homine seu iure su-
mano, sequi q[ui] habet a d[omi]no et iure d[omi]no, et h[ec] data fuit
illi simul cum p[ro]p[ri]a sedim[us], q[ui] factus fuit ep[iscopu]s.
Unde ex hoc loco habemus duo, 1^m ep[iscopu]s h[ab]et iuris dictionem
a d[omi]no et iure d[omi]no. 2^m e[st] superiores presbiteris eodem
jure, na si ad munus ep[iscopu]s sequit[ur] necc[essario] iuris dictione in
presbiteros, cum ep[iscopu]s sit a d[omi]no, et e[st] iuris dictione, erunt
superiores presbiteris iure d[omi]no, na habere iuris dictione
in alium, est e[ss]e alio superiorem.

ff. de mens. 2. lib. loquens de ep[iscopis] ait, ep[iscopu]s e[st] deum que-
dam t[er]m[in]u[m], et uersus, ijs, igit[ur] inquit, reuertiam ad m[er]i-
tentes omni eos g[ra]t[ia] honoris afficite, ijs namq[ue] p[ro]p[ri]am uite
et mortis a deo acceperunt, in iudicijs his qui deliquerunt
et in damnandis ad morte[m] ignis sempiterni, et ijs qui se ad
recte uiuendum conuertunt absoluedis et uiuificandis
et. h[ec] o[mn]ia ad iuris dictione[m] spectant

Diom. de eccl[esi]a hierar. c. 5. no longe a principio ip[si] (mag[is])
scilicet p[ro]p[ri]a ordinis ep[iscopu]s p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e ordinibus t[er]m[in]a,
suis diuina lex diuina[m] operatione[m] sacra[m] Ep[iscopu]s. et ibi alia
multa, q[ui] de iuris d[omi]no e[st] in t[er]m[in]a d[omi]no remiunt.

deus cetera. vi. vacuus in hac q[uest]o[n]e sed p[ro]p[ri]us in illam partem
q[ui] ep[iscopu]s no a d[omi]no sed a Papa habeant p[ro]p[ri]am iuris dictionis,
ut dicit opusc. de aucto. p[ap]e et co[n]sulj. c. 19. in examine illij
p[ro]p[ri]os an Papa hereticus sit ip[so] facto p[ro]p[ri]os p[ro]p[ri]os.

si tñ velimus illum defendere pro opp^{ta} parte, quã vñ sent
 hoc eodem opus. c. 3. et in 2^a p. apologi. c. 9. et 10. cuius verba
 alibi habes allegata. possumus respondere, qd hic ~~no~~ in dicto.
 19. solum asserit potatem cuius dictionis applicari huic
 qd est ep^s à summo Pont. / eē tñ a chrō mme^{te}. / Et hic sensus
 nocet nō cōcl. nā ēr affirmat Pontificatus applicari Papae
 ab homine, / et qdem verba cayera. vñr hoc sentire, vide
 illa et pondera singula.

v sed obiectanda hic cōtra dñm cayera. / quis ad aliud profectum
 qd illa distinctio, quã ponit de inter opus dei et opus, qd ipse
 dictionis ē in papatu, est à deo, sed tñ qd papa ipse habens
 potatem sui in hōie, est ab hōie, excepta pōna petri, / per qua
 fert qd papa ipso facto qd hereticus est, nō est depositus. / hoc nō
 minime pbat qd aut nō nōqō sō satisfaci, nā nō currit de
 petro, qui fuit achrō mme^{te} creatus Papa, et ita sequeretur
 qd ille si eēt hereticus, fuisset depositus ipso facto, qd nō ē
 admittendū, cū nō pōpōis cōditionis eēt Petrus qd alij
 Pont. eius successores. / lege hanc et intelliges melius
 ratio^{es} aduersus cayera. /

sicut deo solo creati sunt
 tñ qñ homo gnat solus, neq
 ēr dicitur homo aliquo in illi
 creat aut aliquo in cōcurra
 ad illi creatio^{em}. qd ē res
 spūalis ad qua nō attingit
 homo aut virtus solis. / sic
 ēr qñ papa dicitur ep^s, sed
 deo dat illi potatem tan or
 dīnis qd iuris dictionis et
~~potatem~~, qd ambz sūt spūa
 les, ad quas nō attingit
 virtus solis nisi ministra
 rēliter, nō excellenter
 aut authoritative, sicut
 neq ad sacra^{ta}

v est hic obfervandum qd qñ dicitur iuris dictione eē a chrō, m
 ligemus mme^{te}. / neq ministerium summi Pontificis in distinctio
 do illam ep^s nō pōt in aliquo hanc mmediatio^{em}, qd ipse est
 sus minister alij et dispensator illij / ^{nā dñs} officij aut dispensatoris nō p
 pedire mmediatē^{em} illi, sicut pecunia quae dispensator alij
 dñi ep^s dicitur distribuit, dicitur dari mme^{te} a dño, nō a dispensato
 sicut ēr minister quopapadat potatem ordīnis ep^s, et quo ad
 mstrat alia sacra^{ta} ipse vel alij sacerdos, nō impedit qd hō
 sint mme^{te} a chrō, / si tñ papa eēt nō solum dispensator sed
 iuris dictionis, tunc ab illo eēt mme^{te}. tñ nō est dñs sed tñ
 pesator, sic nos existit. hō. ut m^{str}, et dispensator ep^s. et fal
 ē chrō dedit Petro dominium iuris dictionis (ut alij sōm
 sed tñ dedit potatem ministerialē dispensandi, vnde qd vñ sōl
 tro dicitur sēn verba illa pasce oves meas. / qd a mag^{is} legaverit ep^s. tñ sēn
 inde qd illi sōl data sūt pōs ministerialis ad distribuendam iuris dicit
 mium iuris dictionis. / vnde origo mediata et mme^{te} iuris. nō ē papa sed

Episcopos esse iure Divino, et à Christo institutos, et Presbyteros eodem iure superiores, sunt veritates certissimae, firmissimae, et indubitabiles, et haeretici horum temporum frequentissime asserunt oppositum, et negant eas, ergo sancta Synodus non potest non definire. Quis pro maiori probavit, et confirmaverunt alij Patres amplius, et extensius expressis auctoritatibus sacrae Scripturae, definitionibus Conciliorum, expressis testimonijs sanctorum Patrum, et Doctorum, apertissimis rationibus ex eisdem sacrae scripturae locis et Conciliorum, Patrumq; assertis deductis, quibus auctoritatibus, testimonijs, et rationibus, nec satis factum est, nec potest satisfieri, nec responderi. Haec autem omnia ad evitandam prolixitatem simul et tædium hinc non referuntur.

Veritas est certissima, nunquam dubitata à Patribus antiquis, quin Episcopi sint Apostolorum successores, sic absolute loquuntur Concilium et Patres, nec distinguunt, quis ergo dedit facultatem distinguendi, quod succedant in hoc scilicet ordine, non in illo, nisi Jurisdictione quae successio esset haec.

Ceterum si Episcopatus non est ordo, aut non est iuris Divini Episcopatum esse ordinem, nec sancta Synodus definit hoc, et Episcopi solo Episcopatu excellunt Presbyteros, ergo non ordine excedunt neque sunt superiores, et Jurisdictioni etiam ut dicunt, non sunt superiores iure Divino. Ergo si stemus in iure Divino solo, secluso humano, seu Ecclesiastico, nulla, et in nullo est Superioritas. Quare et Presbyteri, si in hoc iure Divino stemus poterunt conferre ordines, etiam sacros, et sacerdotium, etsi attentet conferent, cum sit altus ordinis, qui nequit irritari.

Necessum ergo omnino est hoc definire à sancta Synodo, ne fidei veritas, et Catholica in multitudine detineatur. quam enim

est certum Sum. Pont. esse Episcopum Jure Divino, tam est
et de reliquis Episcopis

Et etiam evidens ex hac assertione, et definitione, nihil om-
nino auferri a Summo Pont. neq; in minimo detrahi illius
dignitati, et superioritati, quando in se omnia illi concedi-
mus, quae aly negantes Episcopos plene et omnino esse
jure Divino institutos

Servamus praeterea stilum, et modum loquendi sacrae
scripturae, sacrarum Conciliorum, et sanctorum Doctoru.
si enim mediatio illa ministerij, quo medio ista potestates
dantur, non tollit, quo minus Paulus, immo Spiritus-san-
ctus per illum, dicat Posuit quidem Apostolos, Pastores, Doctores
et alias, dedit Apostolos Pastores, Doctores, et Spiritus-sanctus
posuit vos Episcopos regere Ecclesiam dei, quare s. Synodus non oblat
illa mediatio non sic loquetur, nunquid possumus castigari
loqui, quam Spiritus-sanctus in scripturis, quid autem aliud dicitur
si asseratur Episcopos esse constitutos a Christo jure Divino, quam quod
Christus posuit illos, et dedit, et Spiritus-sanctus etiam posuit
et quare non ita poterit intelligi definitio Synodi ab his Patribus
qui contradicunt, et exponi, sicut exponuntur dicti loci sacrae
scripturae.

Et quis est praeterea, sensus literalis illarum parabolaru, regnum
dominum messis, ut mutat operarios in messem suam? Et quis
putat est fidelis servus, et prudens quem constituit Dominus
et alibi Fidelis servus, et prudens, quem constituit Dominus
et aliarum similium, nisi de Coro, et Pastorebus, et doctoribus
missis, et positus ab eo, quare ergo abhorremus ab hoc modo
loquendi frequentissimo in scripturis.

39
48
Ista, etiam, potestas iurisdictionis est spūalis, et excedit humanas
iures, sicut potestas ordinis, et homo, etiam sum. Pont. tantum est
minister 1. Cor. 4. sic nos existimat homo 2. et non alteri potestate
præditus est, quam ministeriali, excellentem enim Crūs^{sibi} reservavit,
ergo non alio modo, quam velut minister, et ministerialiter confert
potestatem iurisdictionis, sicut et ordinis. Est in hoc genere
ministerij sit supremus

Et præterea quando Epūs aliquis eligitur in Sum. Pont. siue
a Cardinalibus, siue a Clero, siue a populo, iuxta temporum
diversitatem, a quo habet illam potestatem supremam iuris,
ditionis - quippe a Crō, Ergo Episcopi a quibuscumq; etiam
eligantur siue a Sum. Pont. siue a Clero, siue a populo
ab eodem Crō habent, media illa electione, potestatem iuris-
ditionis, equè enim una est spūalis sicuti alia, et licet
una amplior, et maior, non tamen alterius generis. quare unus
est dator et utriusq; nempe Dominus

Nec parum est Sum. Pont. esse distributorem totius materia
ut absq; illo nullus possit habere illam, et ita nec exercere
actum iurisdictionis, veluti Josue erat distributor terra
promissionis absq; cuius voluntate nullus poterat habere, neq;
passum pedis. quid enim deerat Josue, nisi quod esset domi-
nus terra. Ita nihil deest Sum. Pont. nisi sit dominus
Ecclēsia, et ovium. hoc aut non potest ei concedi, sunt enim
ovēs Iusti. Pasce ovēs meas 2. et Ecclēsia Dei. regere
Ecclēsiā Dei 2. ipse autem minister generalissimus, et
omnibus superior

Quid præterea habetur ex Coni. African. 39. d. c. prima
sedis 2. quid Pelagius eadem d. Nullus Patriarcearum
quid B. Greg. eadem d. ecce in præfatione. quod nec est
Papa vocetur universalis. quid inquam, ubi sancti reperiunt

a se, nec admittunt. aut quo sensu nolunt uocari uniuersaliter
neque quidem renuunt, et secundum ueritatem, non ob solam
humilitatem. nisi quod non soli ipsi sunt Episcopi iure Diuino
et a Crō instituti, et tamen si solus Pont. immediatē habet
potestatem a Crō, et nulli alij, et illud tantum est de
iure Diuino quod est immediatē institutum a Crō. Ex
solus Papa est Epūs iure Diuino. aliter aut D. Gyrnanus
de simplicitate Prælatorū tract. 3. ubi inquit, Epātus unus
est, cuius a singulis in solidum pars tenetur, et multa
ad hoc propositum sibi dicit, et alibi sæpe et deniq omnes
sancti ita sentiunt, ita loquuntur ut senserūt unanimiter

Minor Verò, v' quod hæretici huius seculi negent hæretici
tales, est notissima, ut s' in lib. suis uideze est. hæretici
alibi multa eorū loca allegata. et formalia eorū uerba.

v' Inter alia arg. que pro se afferunt qui opp. somniant tenet. Non
est tale. si ep' haberet iurisdictionē a crō in, et nō a papa
querer' q' quilibet ep' q' sum uis suspens' interdicit' degradat'
excoicatus &c. haberet iurisdictionē, et quilibet ei ep' titulus
et tunc ulterius de epō titulatū prædicam, si habet iuris dictio
super quas oues? nō super has uel illas (q' nullas habet), &c.
omnes, et ita haberet eandem iurisdictionē quā Papa.
Ad hoc facile respōdet, et p. de epō excoicato seu de epō
Ep. dicit habet iurisdictionē nō tñ effum illius, sed tñ
n- sunt p'as iurisdictionis et uffus, cuius p'as nō dicit
et redere, et p'as currēdi et currere, et sicut homo
habet p'atem currēdi, nō tñ uffum, neq' p' illius
q' est legatus, ita ep' excoicatus q' est legatus nō habet

affum iuris dictionis, bene p[ro]batam, et infra habes h[ab]ere
 si aliter p[ro]bata, et s[ic] h[ab]ere. dicit h[ab]ere duo v[er]g[e]ntia e[st] diversa.
 Ad illud de ep[iscop]o titulari respondeo tript[um]. 1° re[sp]o[n]dendo
 h[ab]ere de p[ro]p[ri]o ordinis, n[on] e[st] habere p[ro]batam affolue[n]di, co[n]fir-
 mand[um], ordina[n]di &c. et tunc querere, quos potest ab-
 soluere, co[n]firmare, uel ordina[n]di? n[on] hos uel illos, q[ui] nullus
 o[mn]es habet, s[ed] omnes, i[tem] h[ab]et equalem p[ro]batam cum papa.
 2° dico, q[uo]d casus sup[er]ior[um] abusu[m] q[uo]d sunt ep[iscop]i titularis, qui
 n[on] deberet e[ss]e cum s[ic] uelut mostuum eligere pastorem
 sine ouib[us].

me legi off[ic]i v[er]g[e]ntia factu
 unde in ista tradit. Ap[osto]lica
 n[on] fuit ep[iscop]i sine greg[is]
 n[on] implicat co[n]tradictio[n]e[m].
 facere pastore[m] nullus
 greg[is].

sed 2° dico q[uo]d sem[per] q[uo]d creat ep[iscop]i aliq[ui]s, et si sit titula-
 ris, signant[ur] illi oues et p[ro]p[ri]a dioc[esis]. Et si sit in terra in-
 fidelium, hoc mihi refert ad p[ro]p[ri]um, et sic dico q[uo]d in illis
 oues h[ab]et iuris dictione[m]. Quis sit impedit[us] ab officio, sicut
 si modo dioc[esis] aliqua catholicorum depredaret[ur] ab in-
 fidelib[us], exploratum e[st] ep[iscop]o illius dioc[esis] n[on] perdere iur-
 is dictione[m] sua[m] p[ro]batam p[ro]p[ri]a, iuris dictionis, q[uo]d quis perdat
 affum, ita de ep[iscop]o titulari, q[ui] nihil minus habet q[uam] hic
 alius, n[isi] iste post captu[m] sua[m] dioc[esis] maneret ep[iscop]o titulari.

q[uo]d si uigeat p[ro]p[ri]o casum q[uo]d papa co[n]secrat aliquem in ep[iscop]o
 et n[on] assignet illi dioc[esis] n[on] negat oues, tunc nullam tra-
 bebit p[ro]batam iuris dictionis &c. respondeo negando casum
 est, n[on] hoc monstrum, implicat. n[on] nec fieri p[otes]t a sui mo-
 Pontifici, q[ui] de ratione ep[iscop]i est q[uo]d sit pastor, si aut[em] est
 pastor, q[ui] o[mn]is pastor, sunt. n[on] ista de g[ra]de relatione, sicut
 D[omi]n[us] erga filios, &c. unde habemus hoc n[on] factu[m]
 est, neq[ue] fecit, q[ui] fieri nequit. Unde seq[ue]nter euidenter
 q[uo]d ad p[ro]batam ordinis ep[iscop]alis, seq[ue]nter p[ro]batam iuris dictionis, nec
 p[otes]t n[on] e[ss]e sine 2° bene sine usu talis p[ro]batam —

2. igitur quamvis papa sit caput ecclesie, ut habeat supremam
 potestatem, non tamen est dominus iurisdictionis sed minister
 non ab illo, sed a deo, cuius est talis dominus iurisdictionis
 et cuius est ecclesia et eius, habent enim iurisdictionem mediam
 et immediate. Neque ministerius papa impedit talem immediationem
 non, ut superius dictum est, sicut in naturalibus instrumentis
 impedit immediationem agentis principalis, quod est tamen mini-
 ster non dominus, sicut enim est dominus, certe est ab illo immediate et
 episcopo mediate, sicut in naturalibus causa 2^a, quia vere est
 causa, impedit immediationem causa per immediationem propriam
 suppositi non virtualis, quia homo est causa in materia generationis
 hominis, sed aut mediate, mediate suppositi, si autem
 esset merum instrumentum eius generationis, non impediret immediationem
 solis, sicut instrumentum fabri non impedit quod circa sit
 ipso fabrico immediate. Sic pontifex quod est merus minister
 in distributione iurisdictionis, et se habet ut instrumentum
 non impedit quia Christus deus illam immediate
 quia non sit dominus sed tamen minister, constat ex Paulo,
 nos existit. hoc. ut ministros etc. item quod nullius rei
 sit per se dominus Pontifex, quod nec iurisdictionis, que
 spiritualis est, /

sicut filij multi unus
 datus, quod unus plus alio
 hereditur, tamen omnes domini
 des illius, sic omnes episcopi sunt
 vicarii Christi, quia sunt
 Pont. plus plures acci-
 perunt. Et sicut omnes
 angeli sunt a deo, et
 ministrantibus eius, et
 alij alij superiores. /

ex his sequitur quod episcopi non sunt vicarii papae, ut aliqui falso
 putant, sed immediate vicarii Christi, sicut ipse papa, quod
 in sua diocesi sumus tamen et per vicarius est episcopus Romanus
 cuius aliorum caput, cui reliqui inferiores et subditi sunt
 ac obediunt tenentur - hoc aliter latius fiet -
 sequitur 2° quod episcopus Romanus non est episcopus totius ecclesie aut ecclesie
 sed Romae tamen, quod non est episcopus, totius, hispalis, etc. nulla
 duos episcopos serie per, est tamen Patriarcha seu papa totius ecclesie

sicut in qualibet diocesi episcopus habet suum vicarium, supremum et alios illos inferiores, quos
 elegit corrigere et punire, et in absentia episcopi, mutare cum causa, ita Christus per
 suos ecclesie multos vicarios, et inter illos unum supremum. /

et singulari et ecclesiarum, et capitulorum, sicut Archiepiscopi, Patriarche, et primates, non sunt episcopi omnium ecclesiarum que sunt sub ditione sua, sed tamen episcopi unius ecclesie, in qua ipse sunt, bene tamen sunt Archiepiscopi Patriarche, vel primates omnium ecclesiarum que sibi sunt subiecte, sicut et Rex Hispaniarum non est dux albe, meting, aut comes, vel marquis aliquis civitatis Hispanie, bene Rex, totius Hispanie, et singulari urbium. Unde in hoc sensu Gregorius, et alij Pontifices volebant se appellari non episcopi universales, non enim hoc faciebant ex sola summitate, sed quia via res erat, quod non erat universales episcopi, sed tamen vobis Romae, modo iam dicto, hoc fuscus tractata habet alibi.

episcopus et aptatus appellatione ministerii abbas. 1. 1. accipere locum ministerii sui per episcopatum et episcopi. q. in opus ministerii.

proprio, a, dicitur cum primo, capitale a quo procedit res, unde greci vocabant eadem, et sicut est a filio, sed a patre populum, et quod corpore proprio erat ezone a, tamen fuit ad propositum, et non bene dicitur meo iuris, dicitur vocati per pontifice, et est proprio per deum ut in placitum cum, quod non co, tamen aliud ex adiunctis, et homo quod et phore, et ab hoc. 1. dicitur, et episcopi sunt vocati deo per papam, ut nota, et ex adiunctis ly, per care non cum sed minister, et reliqua episcopi dicitur, et intelligendum est tanquam minister et dispensator ministeriales.

non ergo papa est dominus iurisdictionis, sed tamen minister et dispensator, ad quem pertinet illam dispensare, unde si in tanta vel tanta quantitate huic vel illi pastori illam dare, et eos vel illos referre casus, cum causa tamen, aliter peccabit. scilicet et ex dictis episcopi non esse vocatos ad munus pastorale a papa, sed a christo, qui illos elegit, et sic sunt intelligenda verba innocentij tertij. c. ad honorem de prelatu et usurpatione, quod episcopi sunt vocati in partem sollicitudinis, papa autem in plenitudine prelatu, utique a deo, non utique sunt episcopi iure divino, non humano, aut constitutione humana, ut secreti seminant, et certe est contradictio, asserere episcopi esse constitutos iure divino, ut certo certius sunt, et esse vocatos a papa in partem sollicitudinis, nam propositio, a, dicitur terminum a quo manat pars episcopatus, et cum hoc sit non a papa sed a christo immo tanquam iurisdictionis quod ordinis, scilicet quod non a papa sed a christo immo vocantur, neque minister papae impediunt hanc intermediationem, ut dictum est.

sicut. 5. ubi. dicitur. lib. 4. corinthen. c. 7. quod plus clavium per papam, et ministeriales.

alij dixerunt ep̄s
 nō ēē magis iure diuino
 q̄ reges, de q̄o dicitur de
 potestate regis regnantis
 et suū possit dicitur regis
 ut ep̄s. / Verū hoc
 ē falsissimū. / nā cum p̄ter
 ep̄os et monachos et alios
 sup̄ n̄os, nō aut p̄ter
 regum, sp̄ali modo
 sūnt positi à deo et à
 ep̄o ep̄i, q̄ reges. Et
 sic. /

Tridenti fuit de his omnibz reuocatis difficultatibz, max^m de
 sedium inter palae concilij, hispanis ep̄is Romis et multis alijs
 italibz aserentibz veriores partes quas tu p̄basti superius, alijs
 uero oppositas. s. q̄ iuris dictio tota ē à papa et ab illis
 manat tanq̄ à fonte, q̄ illius est dñs, factus dñs à dñs
 qui illi donauit dominium iurisdictionis totius, / Item q̄
 ep̄i sunt vocati à summo Pontifice, ergo sunt illius vicarij
 nō ch̄i, et alia oīa q̄ superius tu impugnasti, et q̄
 oīus peris est multiepi itali ex antiquioribz numero
 ferē. 25. adierunt legatos petentem ne declararet veritas
 illa q̄ ep̄i sunt constituti iure diuino et à ch̄o
 q̄ ubi audiuī certe et stupui. / dare oī sum multas
 formas canonis. 7. et multe aut ferē oēs fuerūt reuocatae
 hispanis, qui soli de his solliciti erāt, multis alijs
 tantibz dum hęc agerent, formas, que date sunt, p̄
 nam inferuī. / hęc scripsi antiq̄ sacra synodus de
 his p̄dictis aliquid definiret, q̄ ab ip̄a factum fuerit
 amplectabor, et ac oraculum suscipiam. /

formas 7. canonis que oblatas fuerūt à Romis ^{legatis} p̄latibz hispanis
 ante definitionē concilij, in quā maluerūt eligere summas
 sequentes, suo ordine.

1. si quis dixerit ep̄s non ēē positor à sp̄i S^{to} regere ecclesiam
 dei, aut eos non ēē presbiteris superiores. Et.
2. si quis dixerit ep̄s nō ēē positor à ch̄o dñs pastores et
 doctores in ecc^a aut eos nō ēē presbiteris superiores.
3. si quis dixerit

4 Si quis dixerit ep̄s iure diuino nō ē institutus, neq; presbiteris superiores, et eodem iure Romano Pont. ch̄ij vicarij, (in quo solo, tanq; in capite, ē plenitudo potestatis), nō debere subiectos ēē, anathema sit.

5 si quis dixerit ep̄s qui imperem sollicitudinis à sūmo Pont. euocant, nō esse iure diuino institutos, neq; presbiteris superiores, et eodem iure Ep̄. sicut in q̄ forma.

6 si quis dixerit, nō fuisse à ch̄o dño institutum, ut eum in eccl̄ia catholica ep̄i, ac eos, cum imperem sollicitudinis, à Pont. Romano, eius in tr̄is vicarij, assumuntur, nō esse veros ac legitimos ep̄s, presbiteris q; superiores, in eadem dignitate, eademq; potestate non poteri, quā ad hęc usq; tempora obtinuerunt. Anathema sit.

Multa ē alij forme confecta fuerūt ab alijsq; Patribus, his ferē similes, quę nulla placuit hispanis, q̄ et 2^a nō placuerūt, q̄ nō ponebat eadem scripturę sacre verba, quę, ut declararet, et exponat ab illis q̄ opp̄^o sententię tenet, ut sup̄ diximus, nihil procederūt, nā si glossant verba scriptę à fortiori glossabūt decreta cōcilij, unde necesse arbitrabantur Pres hispani q̄ verbis clavis et expressis, veritas hęc declararet, et eadem ferē verba, quib; heretici utuntur, cōdemnarent, et ita precebat formā canonis factā in 2^a parte huius cōcilij, nō publicatam quę talis erat

si quis dixerit ep̄s non esse constitutus iure diuino, et presbiteris superiores Ep̄.

Item nō placebat ille dux forme, q̄ sub illis verbis neminem feruim, q̄ heretici nō negāt scriptę, sed sensū, quē dat eccl̄. unde necesse erat, declarare eandem veritatem alijs clariorib; verbis, quibus, inq; quib; utuntur heretici, ut constaret synactam illorū damnare.

4^a forma fecit oibz placuit, et credo, in hac venientem Romani, in legati, addiderunt statim verba, que sunt in 5^a forma per modum presentis. / Unum vel alterum illi offendebat ablativus ille (sola) tanq[ua]m non minime de trage aut ho[mo] co[n]cilio[rum] g[ra]t[ia]z, t[ame]n, no[n] dubium quin illa verba sunt vera, et sic loquitur multi doctores, in quibus qui respondere auctoritate co[n]cilio[rum] g[ra]t[ia]z aucto[ritate] p[ap]e, illis verbis utitur non semel aut iterum t[ame]n, in tracta. de p[ro]p[ri]e p[ap]e. / ff. illa aucto[ritate] determinat a sequentibz verbis, tanq[ua]m in capite, et traduntur h[ic] in sensu verum. /

5^a forma est no[n] placuit, p[ro]pter verba illa, qui in parte sollicitudinis a Romano Pontifice evocantur. / p[ro]pter duo p[ri]mo q[uo]d dicitur ep[iscopu]s e[st] vocatus a Roma Pontifice. / q[uo]d aliquo no[n] veru[m] e[st] videtur, ut sup[er]ius habet. / 2° q[uo]d dicitur vocatus e[st] in parte sollicitudinis, q[uo]d sunt verba dubia, aut possunt non intelligi aut t[er]sive aut ext[er]sive, si 2° modo sunt vera, si p[ri]mo falsa. / Et quilibet ep[iscopu]s habet in sua d[i]o[cesi] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e ad omnia ad munus suum, sicut Pontifex in tota ecc[lesi]a, nisi limitatur a Papa, ut a lib[er]o latius habet. /

63
58

Tandem 6^a forma data est P^{ro}bitus a legatis ut de illa aut
super illam dicerent suas sententias, q^uo minus placuit hispanis
prelatibus q^uo predictis, et multis et^{iam} italibus, q^uo noⁿ claus^{is} verbis
dicebat^{ur} ep^{iscop}us e^{ss}e institutus iure diuino, cu^m hec sit veritas
certissima, et utilis ecc^{lesi}e et ad hereticis pernegata, et q^uo noⁿ
sequi et ep^{iscop}us e^{ss}e iure diuino ex hoc quod ch^{risti} instituit^{us} esset
ep^{iscop}us in sua ecc^{lesi}a na^mq^{ue} instituit ut esset minister, ceremonis,
horu^m canoⁿica et alia multa, que o^mnia noⁿ sunt de iure diuino
ut hierarchia ecc^{lesi}a magis diceret ac permaneret, oportuit totam
fuisse auream quoad omnes illius partes. s. Pontificem su^mmum
ep^{iscop}us, presbiteros, diaconos &c. hoc est iure diuino, (uis n.
diuini, aurum dico) noⁿ ut haberet solum caput aureum &
s. su^mmum Pont. reliquas vero partes luteas, aut argenteas
sicut statua Nabuchodonosor, q^uo sicut cito disolueretur
et corrumpetur. /

¶ si ch^{risti} posuit ep^{iscop}us in sua ecc^{lesi}a (ut sacre leg^{is} noⁿ docent)
posuit noⁿ solum ad orandam, sed ad regendam ecc^{lesi}a^m ordiⁿem
nis, sed ad regendam ecc^{lesi}a^m suam s. ad docendam, abstruendam,
dum gubernandam &c. que o^mnia sunt precipua pastoris
munia, ergo cum hec o^mnia sint iuris dictionis officia, ad
dum illi iuris dictione, exp^{re}ssam iuris dictionis noⁿ solum
ordem, noⁿ n. minus necessest illa q^uo hec, imo magis q^uo ad
plures se extendit. /

¶ residentia pastoris cu^m suis ouibus est precepta a ch^{risto} im^{po}sita
more et iure diuino, ergo residentia (in q^uo) noⁿ ma^{tr}ix tm,
s. est corporaliter cum suis ouibus, sed residentia formalis
s. exercere sua persona munia pastoris s. predicare, docere, &c.
ergo plus ad hoc exarcedum est a deo, noⁿ n. rationale
est, precipere se ip^{so} residentia, et noⁿ dare plures ad exercen^{da}
munia necessest, aut committere alio s. su^mmo Pont. q^uo illa det. /

¶ si solus papa eet positus pastor in ecc^a a' chris, et no aliq
epi, sequeretur q nullus haberet superiorem aliquam iure diuino
in spualibz preter Pontificem max^m, et illi q sum in iudicij
hoc aut asserere eum absurdum, q' no bene videretur chris
suz ecclesie. /

¶ papa no pot^{est} dare iurisdictio^{nem} epis, aut tollere ab illis
sine causa rationabili, ergo epi hem illaz a' chris no
a' papa, na si eum eius vicarij tm no chis, certe absq
causa possent ab illis tollere iurisdictio^{nem}, sicut quilibet epi
pot^{est} in sua dio^{cesi} tollere vel sumouere suum vicarij
ad libitum, et dare vel tollere ab illo iurisdictio^{nem}
Et si papa tollat ^{sine causa} ab aliquo ep^o iurisdictio^{nem} puro (sua
censura melius sentientis) q no tenet factum, sicut si
dispensat in 1° gradu consanguinitatis no tenet ma
trim^{oniu}, q' no e' data illi plus in destructio^{nem}, sed in
edificatio^{nem}. / et confirmat, papa no pot^{est} sine causa
tollere a' quodam prelato bona g^{ra}lia, ut si hec^{us} ca
tra, p^{re}dia, sup^{er}lecticia, ergo minus iurisdictio^{nem},
et si defacto tolleret bona g^{ra}lia, no teneret factu^m, sed
e^{ss} factum. q^o a' fortiori de iurisdictio^{nem}, q' papa no est
illius chis, sed dispensator, unde si male dispensat, te
net restituere, alias reddet rationem iudicatio^{nem} su^{am}

¶ inter ep^os, ex legatum pape e' max^{ima} a'ria, q' ille est
ordinarius no hic, q' ille e' adeo, no hic, alias omnes
eum legati et vicarij pape, et nullus preter papam dicitur
ordinarius, qd est co^{tra} coem^{onem} v^{er}bum doctrina^m.

v Negq' obstat q' sti doctores aliqui dicant e^{ss} in ecc^a v^{er}
vicarij chis, aut ita loquant^{ur} q' videant^{ur} saluz appellare
chis vicarij, hoc. n. intelligendus est per excell^{entiam}

ipse est primus et supremus vicarius, sicut et appellatur
 aliqui illum solus sacerdotem et iudicem, et dicunt in ecc^{ia}
 esse unum sacerdotem unum iudicem, sicut D. Ciprian. lib. 1. epist^{ae}
 epist^{ae} 3. ad Cornelium papa dicit, neq. n. aliunde hereses
 obortae sunt aut nata sunt schismata, qm inde q. sacerdoti
 dei no obtemperat, na unus in ecc^{ia}. ad ep^{iscopu} sacerdos, et
 ad ep^{iscopu} videt^{ur} vice Chri^{sti} cogitatur. Es. ecce ipse appellatur sa-
 cerdos, solum Pont. Rom. cu^m tñ alij multi sunt. intelli-
 gi ergo per excellentias, sicut et solum Dauides appella-
 my^{us} p^{rophetas} cu^m alij multi sunt, et ad vocē p^{rophetas} intelligit^{ur}
 dauid, sicut ad vocē, Pater, sacerdos, aut vicarius, Pastor
 ep^{iscopu}. intelligit^{ur}, sumus Pontifex, q^{ui} p^{rophetas} sacerdos, pastor et
 vicarius Chri^{sti}, oratorij caput.

¶ si ep^{iscopu} esset vicarius Pape et no Chri^{sti}, sequeretur q^{od} mortuo
 sumo Pont. cesarent oes ep^{iscopu} (loquor statim in solo iurisdictione)
 et nullas haberent iurisdictione, sicut mortuo ep^{iscopu}, cesat
 p^{rophetas} sui vicarij, et ita tunc Chri^{sti} nullus esset in ecc^{ia} pastor
 aut Chri^{sti} vicarius, et ita q^{od} no sufficiunt quidam Chri^{sti} sui
 ecc^{ia}. / et ep^{iscopu} qui in india vel alijs remotissimis or-
 bus partibus degunt, arescent per multu^m ep^{iscopu} p^{rophetas} guber-
 nandi et regendi populum, eo q^{od} denovo eis illis mittenda
 ab Electo sumo Pont.

¶ si sequeretur et q^{od} mortuo sumo Pont. esset necc^{essario} confirmare
 denovo omnes ep^{iscopu}, qui tam sunt, imo de integro dicit illis
 p^{rophetas} cuius dictionis, qd dicitur, esset ridiculum. /

¶ Chri^{sti} populi in sua ecc^{ia} pastores plures, preter petrum, ut
 h^{abent}. Ep^{iscopu} q^{ui} ergo eis dedit p^{rophetas} p^{rophetas} p^{rophetas}, hoc n. est
 ponere pastores, p^{rophetas} aut p^{rophetas} iurisdictione^m includit neco. /

et ad platem p[ro]cedi pertinet docere, instruire corrigere, p[ro]
mice, om[n]i morbiditas de p[ro]p[ri]e a grege, quod faciunt epi per
excommunicatio[n]es, s[ed] h[ec] o[mn]ia habent a chris. /

q[ui]si dicat habent quidem, sed me[n]te / c[on]tra, ex loco pauli
ad eph[es]. evidenter q[ui] constat n[on] eod[em] modo quo posuit
deus ap[osto]los, euang[el]iz[ant]es ep[iscopos] posuit et ep[iscopos], cum s[ed] certis
s[ed] illos immet[er]e possuisse, ergo et hos. /

s[ed] sumit[ur] evidens arg[um]ent[um] ex illis verbis, usq[ue] ad co[n]summa
silio[n]e[m] s[ed]q[ue], donec occurramus ep[iscopos] q[ui] loquat[ur] paulu[m] n[on] s[ed]
de ep[iscopis] primis quos chris[ti] posuit. s[ed] ap[osto]lus, sed de o[mn]ib[us] eor[um]
successorib[us], qui nunc sunt, et usq[ue] ad mundi finem futuri sum[us]
q[ui] s[ed] o[mn]es posuerit exponat chris[ti]. /

ex illo loco Ego vobis cum sum usq[ue] ad co[n]firmatio[n]e[m]
seculi, scilicet arg[um]ent[um] q[ui] ep[iscopos] succedat ap[osto]lis, ergo debent ee alii
qui illis succedat, alias no[n] heret locu[m] s[ed]ba chris[ti], mortuus h[ab]et
si nulli succederet ap[osto]lis, in quib[us] eor[um] chris[ti] usq[ue] ad finem
mundi. /

constat ex multis locis chris[ti] ap[osto]los creare ep[iscopos], non Petrus
ut aliqui somniant. n[on] anteq[ua]m Judas daret Petrus su[m]ma
Potestas iurisdictio[n]is a chris[ti], erat Judas ep[iscopos], ut ps[almus] ex
actu. ex ps[almus] 7. 68. Judas. n[on] q[ui] erat ap[osto]lus et ep[iscopos], obijt anteq[ua]m
chris[ti] daret Petrus talem platem, n[on] illas dedit post resurrectione[m]
Jo. vlt[imo] ^{ai verbi} pascite oves meas. / si aut[em] chris[ti] illos fecit immet[er]e
et immet[er]e dedit illis platem iurisdictio[n]is sicut Petrus
quare eor[um] successores. s[ed] epi no[n] habent ee immet[er]e a chris[ti]
sicut successores Petri. /

sicut doctores d[omi]ni in locis illis mat[th] 16. 19. 20. pascite
oves meas s[ed] data ee petro a chris[ti] immet[er]e platem iurisdictio[n]is
et dicit in eisd[em] data ee ap[osto]lo a chris[ti] immet[er]e
eor[um] successorib[us], q[ui] ee illis dicit illa chris[ti] n[on] ee illa univ[er]sa
sicut Petrus. /

¶. Chri⁹ instituit sacerdotes, qui e⁹em perpetuo in sua ecc⁹.
 §. q⁹ instituit ep⁹s, q⁹ sacerdos ordinari n⁹ p⁹ ex⁹amine
 Pape nisi ab ep⁹, ut tenet co⁹s doct⁹o⁹ schola, §. ep⁹ sum⁹
 de iure diuino. / unde cum Chri⁹ instituerit sacerdotes in
 cena, ut ab hoc sacro concilio decretum est, p⁹babile e⁹ est q⁹
 tunc instituerit e⁹ ep⁹s, qui sacerdotes totos sum⁹, sicut
 instituit e⁹ ibi in chrisma cofecerat, ut ait fabianus in epla
 2^a qua scripsit ad o⁹s orientales ep⁹s, et h⁹ de cofe. d. 3. c.
 suis v⁹s, verba eius sum loquendo de die e⁹q⁹ d⁹m. In illa
 die d⁹s ih⁹s post q⁹ cenam cum discipulis suis ext⁹ans eor⁹
 pedes (sicut a d⁹s Ap⁹to⁹ predecessores n⁹s acceperunt, no⁹
 bis q⁹ reliquerunt), chrisma coficere docuit, §. instituit e⁹
 ibi ordinarios ministros cofecrationis, qui ep⁹ sum⁹.

Item Chri⁹ instituit sacram⁹ cofecrationis, sed hoc ait
 eusebius papa epla 3. ad ep⁹s Tulie epla de cofe. d. 5. c.
 manus, q⁹ ab alijs perfici n⁹ p⁹ nisi a sumis sacerdotib⁹,
 nec ep⁹ Ap⁹to⁹ ab alijs q⁹ ab ipsis Ap⁹to⁹ legi aut fieri pot⁹du⁹
 esse, nec alijs q⁹ qui eor⁹ tenet locum unq⁹ perfici p⁹ aut
 fieri debet. hoc intelligi sine dispensatione Romani Pont.
 nam cum ea leg⁹ e⁹ tradita, ut ait conatum floren. in res.,
 traditione Romanis data. c. de sacro cofecrationis, §. Chri⁹
 hanc ordinarium ministrum instituit. §. ep⁹m. /

¶. Chri⁹ dedit Ap⁹to⁹ in m⁹te p⁹aliam gubernandi, regendi et
 exco⁹icandi, §. hanc h⁹nt ep⁹ e⁹ a Chri⁹ in m⁹te, de a⁹nti
 debet n⁹ p⁹, quicquid dicat succreemata, ut p⁹ ex illis
 verbis, quecumq⁹ solueritis super terra⁹ ep⁹ math. 18. nam cla⁹
 rum est q⁹ aliqd⁹ distinctum co⁹tulit Chri⁹ Ap⁹to⁹ in istis verbis
 q⁹ co⁹tuleris in illis p⁹. et accipere sp⁹m s⁹m quor⁹ remiseris ep⁹
 alijs n⁹ op⁹eratur repetitione, e⁹ ex modo dandi, na⁹ sic dedit
 q⁹ inflatione et dando sp⁹m s⁹m sed in istis verbis dedit p⁹aliam

ex epla. 26. lib.
 Grego. d. 3. c.
 ubi co⁹s
 in p⁹aliam
 in abs⁹oluto⁹

absoluerunt in foro consue, & illi dedit ligandi et solvendi in
foro exteriori, cum non sint nisi duo fori.

Item dicitur quod Paulus habebat gratiam excoicandi et ita excoicavit
illum corinthium fornicarium, et habebat gratiam legem ferendi
et ita dicebat ipse ^{di. co} esse, non dominus. 1. cor. 7. et multa alia ordina-
uit, nam postquam ordinaverat aliqua, dixit, cetera cum venero
disponam. 1. cor. 10. sed Paulus non habebat hanc gratiam a
Petra sed a deo immediate, nam ipse ipse loquens de Petro et Joanne
et Jacobo dicebat, qui videbant columnas ecclesie, mihi mihi
desunt ad gala. 2. et alibi, quod ipse erat Apostolus non ab hominibus
neque per hominem Ep. gala. 1. 1.

Item Christus instituit per se domum suam. 1. ecclesiam. ut per matth. supra
hanc petram edificet ecclesiam meam. 1. Christus immediate instituit non solum caput
sed eius partes principales. scilicet fundamentum et columnas, que sunt
Apostoli, ut ad gala. 2. appellerunt a Paulo Petrus Jacobus et Joanne
juxta id apoc. 21. et numerus civitatis hinc fundamentum duodecim
et in ipis. 12. nomina. 12. apostolorum. 1. fundamentum huius domus est
Christus juxta illud Pauli. 1. cor. 3. fundamentum aliud nemo potest ponere
preter id quod positum est, quod est Christus ipse, et ideo dicitur quod edificavit
domus super firmam petram, tota quia non valebunt plures, ut
Ep. post Christum per se principale fundamentum est Petrus juxta illud
matth. 16. tu es Petrus et super hanc petram edificabo ecclesiam meam et porta inferi
non prevalere adversus eam. 1. post istum lapidem primarium. scilicet Petrus
sunt aliqui lapides in ipsa fundamentum, qui licet sustentant
a primo, tamen sustentant et reliquos qui super illos sunt in edi-
ficio constructi, et illorum quilibet per se dicitur fundamentum, non simpliciter
absolute respectu omnium ut Petrus post Christum, sed respectu
illorum lapidum, quos sustentant, et ita dicebat Paulus. ephe. 2.
scilicet cum non estis lapis et adus, sed estis cives lapidum et domus. dicitur
super edifi. super fundamentum apostolorum et profetiarum. 1. et per. 1. 30. fundamentum

eius in montibz scis diligit dñs Ep. innoen. 3. fmb. i. de
cō Aptoz per hęc funda^{ta} intelligit Aptoz. /
Anacle. epla. 2.º vocat Aptoz et epō columnas ecclē. /
clemens. s. in cā. vienen. et hī in clemen. si quis suadente

§. insuper tibi. depemis vocat epō columnas eccē. et Chrij
legatos et fies. sig. fies eius, s. deum qui genuit cum
epm, fecit et alios epō. / Item si Chrij legati s. a chro acce,
perunt p̄atem. /

¶ cōtus edificavit eccē suam perpetuo duraturā. Jux^a
illud ephē. 4. Ipe dedit quosdam Ep. ad cōsumationē stōz
et math. vlti. ecce ego vobiscū sū usq; ad cōsu. seculi. /
sed Aptō nō erant perpetuo duraturi in eccē ista militati
q. instituit deus aliqd gr̄s sōius duraturū, qd succederēt
et hi sunt epī, qui eligunt et applicant suis dioecesibus
per Pont. Rom. tanq; ministros Chrij. /

¶ Paulg. 1. cor. 12. inter alia que dicit p̄ta cē a chro, ponit
gubernatioē. q. p̄as gubernādi in eccē. quā tenē epī ē a gr̄o
immed. nā loq; innum. plurali, gubernationes. /

¶ S. Tho. 22. q. 134. ar. 6. ad 2.º ad, q. ita in eccē cum
ep̄tis cum solemnitate cōsecrationis committit, sed cura str.,
chridiacionatq; uel plebanatus cum simplici inunctione, q.
cura ep̄tis a chro committit, s.

v Ad locum illum abta. 20. visum est spū s̄o et, attendi.
vo. et vii. gce. in quo vs. ff. posuit Ep. Respondens aduersarij
multis modis. P.º q. intelligat de presbiteris quibz cura
p̄pis demā data erat. nō de ep̄s. sed hęc resp. nulla est
q. si multi s̄ti intelligim hunc locū de ep̄s. s̄tis. de q̄ no. et
de. ca. c. 97. et Dioni. casti. isto loco et alij multi. / 2.º q.
si presbiteri sunt p̄ti ab spū s̄o ad curā suę ecclē, a fortiori
epī, qui sunt illis superiores iurisdictione —

2.º dicit q. ideo dñi posuit ab spū s̄o. q. Petz et alij Pontifices.

Dom. inspirati et dicti ab spū scto eos ponunt. et dicunt
hunc esse stylum loquendi sacre scripturæ sicut ad. 15. ubi de
vissum est spū scto et nobis, q. q. usq. usq. diuinū nō erat sed
humanū abstinere a suffocato et sanguine, et paulq. diuis
2. cor. 13. an experimentos queritis eius, qui in me loquitur, dicit
et Petrus dixit acta. 5. de Anania, nō est mētūq. sctūq. sed
deo, erguere contra sathanas cor tecum, mentiri te spū scto
et

spū scto dictante loquuti sunt scti dei sctes.
Paulq. et dicit cooperatores sumus dei. / et alia et loca
alia adducit, et dicit q. q. ep̄s eligi a papa, q. q. hōr ab illa
placem iuris dicitur, dicit habere illā ab spū scto. / unde cōcedi
mo affirmat ep̄m assumi a papa ad ep̄atū immo tanq. a coop
ratore dei et auctore placis gubernandi, et nō tanq. a
ministro dei, seu tñ ministrante. Sed hęc adeo sūt falsa
ut nō egeant respōsione. papa. n. nō excedit limites min
tui, nec ullas homo p̄curat. / sic nos existimet homo q.

q. q. papa q. q. precipit aliqd. usq. diuinū suauis nō seker
auctor illius precipit, sed ut declarator, in precipit. n. q.
sitūq. nō diuinis tñ, est legislator seu auctor, nō in diuin
pro quo est aduersēdum ex semia. s. tho. et doctor q. q.
illud est ius diuinum q. a deo immo precipit et statuit
q. illud publicū sicut per sctes, ius autē sumū q. ad sctes pu
cat et precipit seu statuit aut dimittat tanq. a primo auctore
ex. utriusq. partis passim occurrunt, primi gñs erat illa
quibz Paulq. dicebat 1. cor. 7. nō precipio ego, sed dñs. /
illa de q. q. auctat, dico ego, nō dñs, / vide constat q. ex sola
publicatione iuris diuini nō auctor sola publicatio, nō dicit
Pontifex auctor illius iuris, sed tñ minister, aliaq. nō dicit
Paulq. nō ego precipio sed dñs, q. q. ip̄e publicat ius diuinum
et precipit dei. /

¶. ea que conferuntur per consecrationem, conferuntur a deo Panopate
 et ab homine tanquam a ministro, seu ministeriato, ut ait. S. Tho.
 22. q. 39. ar. 3. sed cura pastoralis, plus. s. pascendi, regendi,
 di, corrigendi conferuntur per solemnitatem consecrationis episcopi, ut
 idem S. Tho. ait 22. q. 134. ar. 6. ad p. q. conferuntur a
 christo pastoralis cura. s. regendi plus, gubernandi et docendi,
 et ab homine tanquam a dei ministro b. n. ¶ ¶ Ultra auct. S. Tho.
¶bat minor ex verbis consecrationis episcopi. illi n. dum consecratur
hęc verba dicuntur, accipe baculum pastoralis officij, et sis
corrigendis vitijis pie serviens, iudicium sine ira tenens, in fo-
uerdis virtutibus auditorum animas demulcens, in tranquillitate
severitatis censura non deservens. ¶ Item cum tradit
illi liber evangeliorum dicitur, accipe evangelium et predicam po-
pulo tibi commisso etc. sed etiam est quod non sunt clares cere,
monis, sed veri, sed eum vane nisi tunc consecratur plus et cura
pastoralis, q. conferuntur, et officium tunc pastor. ¶ et confertur quia
in traditione baculi dicitur ei in tranquillitate severitatis, censu-
ra non deservens, notie autem censurę, ut h. c. querenti de verbis
significatione intelligi excommunicationis, suspensio, et interdictum, sed
theologi de excommunicatione, que censura severitatis et rigoris est
¶ Jun. seniam. b. Aug. quer. 24. q. 3. c. corripiantur, dicentibus
q. max. pena que est in ecc. est excommunicatio, et b. Cipriani
epist. 4. lib. 1. episto. dicentibus q. in lege evang. successit ex-
communicatio loco pene mortis capitalis, que erat in lege veteri
ergo dat per consecrationem episcopi plus excommunicandi. ¶
neo valet dicere q. S. Tho. dicit cum solemnitate consecratio-
nis, et non per solemnitatem consecrationis. nam ex verbis
traditionis baculi colligitur q. datur per consecrationem. ¶

ff.

Sed dicebat alij comitibus et romibus et augustis, et ferebat epus
institutos esse iure diuino et aeterno, quia si non per hanc auctoritatem
hunc uel illum, itaque verum esse dicebat quod alij instituti epus
in sua ecclesia non sunt in deserto quod hic uel ille epus. scilicet granatensis
uel quadixien' epus. sunt instituti a episcopo, sed a Pontifice, cum in
eius libera potestate sit hunc uel illum creare epum. /
Sed hoc dicitur ⁱⁿ indigna quia dicitur uel a quibus
imperitorem fore, alias. n. nullus Pontifex Roma. est
iure diuino, quia in facultate cardinalium fuit hunc uel illum
eligere, et nullus est sacerdos, quia in potestate episcopi est hunc uel
illum ordinare. /

¶ Hierarchia ecclesiae fuit a Christo instituta, ut ex eius diffin-
tione constat, sed et episcopi sunt eius partes principales scilicet. et
ab illo instituti. minus per D. diuinum de ecclesia hierarchia. c.
ubi dicit in ea quod auctoritate locum tenere episcopi, et eodem loco
Nicensium grecum in diatriba de hierarchia ponit ista uerba
et ecclesiasticos episcopi signum et imaginem esse celestium
episcopi locum ad obtinere, ut caput post ipsum ecclesiam. quia recipi
presbiterum hierarchiam obtinere sedem, diaconum choros, et
ministerium ad eorum ministerium esse. et octava Synodo. contra
tempus. contra Photium. c. 14. dicit, qui diuina gratia episcopatum
suum dignitate, ordine celestis hierarchiae referunt in

Sed aliqui instabant ex uerbis D. cupiani in tractatu. de sim-
ilitudine regatorum dicentis episcopus unus est, cuius partes a singulis
in solidum possident. scilicet. episcopus unus tamen est in ecclesia. scilicet. papa
a quo alij potestatem gubernandi accipiunt. / Sed arguitur hoc
tibi debile est, non enim ualeat consequi nam episcopus est unus secundum
essentiam ecclesiae una potestas unum ^{ma} bap., tamen sunt multi episcopi, secundum
multi fideles, multa ecclesiae membra, / sicut et sunt multi

quod si quis dicitur summus homo participatio: spiritus, ut dicitur
Paphinius. constat et ex ipomet equiano lib. 4. epistolae epistolae
ubi ait, item episcopus sumus, episcopus multorum concordia numerose vale
dispositus.

Nec valet dicere quod potestas excoicandi, et conueni et datur
alteri quod episcopo, quod ista potestas excoicandi non datur per consecrationem,
quod que per consecrationem datur, sine illa dari alteri non potest
negat. non consecrationem non potest confirmare est potestas quae datur per conse-
crationem episcopi, et potestas conferendi ordines et minores, tamen sum-
plex sacerdos ex commissione papae potest conferre, ut est somnia
D. Gregorius. li. 1. epistolae 26. ubi dicitur quod dicitur (et concilio flo-
c. de consecra. sacra. etc.) hoc autem est dicitur, quod episcopus quod est ordina-
re potestas datur per consecrationem, alij autem non, quod non est ordinatio autem
quod dicitur, et de delegata. tamen dicitur.

nec valet dicere hoc potestas per ab eodem et tolli ab episcopo, non episcopus
dicitur aut hereticus non habet potestatem excoicandi, quod
non datur per consecrationem, nec ad eum immittitur, alius non potest sepa-
rari ab illo, non iniquitatis, quod papa hereticus ex illa am-
tuit episcopo facto. et si remittitur spiritus papae tamen amittitur et illa
et tamen est ad eum immittitur, et consecrationem, et non per simplicem
suis mentionem.

Item nec valet episcopus dicunt aliqui vicarij apostolice quod non tenent
suam potestatem immittitur a christo, sed ab apostolo aut a principe
apostolorum Petro et eius successoribus. quod est papa dicitur aliqui vici-
arius D. Petri ut supra. c. constantinus. quod dicitur et tamen a christo non
a Petro sed sua potestatem.

Item nec valet dicere. Papa sed plenitudine potestatis per ab illo
tenet episcopus, quod sed illam sibi, et regit ecclesiam. non ut illa alij con-
ferat, et sicut ipse non potest tota sua plenitudine potestatis alteri
immittitur conferre, ita neque potest, et hoc declarat ex quodam

De his difficultatibus superius actis sunt tres opinionēs q̄ est
 q̄ ep̄i hēnt omnē p̄tatem à Pont. Rom. n̄metē, nō solum p̄tates
 ordīni, sed p̄tates et p̄sēdendi, gubernādi et regēdi, hanc s̄t
 t̄m̄. Tunc remota in sua summa de eccl̄a per multa capita.
 et alij quos dicit hēs citatos. Et hōy aliqui addunt in
 t̄m̄ eē hanc p̄tatem à papa, ut possit p̄nuare illa ep̄s ad
 libitum et sine causa, et tollere ab illis iuris dictioē in
 parte uel in totum. Taliy uerō hoc negant, dicunt. n. q̄
 q̄uis uerū sit ep̄s illaz hēre à papa, t̄m̄ postq̄ illam acce-
 dit illis, nō p̄t limitare aut tollere sine iusta causa, ponit
 exm. suū q̄uis diuisio rerū sit iure summo et gentium
 postq̄ ego habeo agros et p̄tata bona extab̄ diuisione, nō
 p̄ssum eis p̄nuare sine causa. nec et possit papa (dicunt)
 nō creare ep̄s sibi coadiutores, q̄ t̄m̄ p̄t̄a iuris dictioē
 et iurisdic̄tis ecc̄e sit data à ep̄o soli pape, t̄m̄ nō ut solus
 illaz haberet, sed alijs et distribueret, q̄ ip̄e solus nō potest
 gubernare eccl̄a, unā s̄t̄m̄ de iure diuino tenet assumere
 ep̄s sibi coadiutores.

Est 2. opinio - q̄ papa nō dat immēte ep̄is p̄tates aliquas
 aut p̄sēdendi aut gubernādi aut regēdi, aut iuris dictioē, sed
 t̄m̄ ut minister Ch̄i et dispensator, Ch̄i aut dat illaz immēte tanq̄
 illius auctor. Cū t̄m̄ dat papa ussum iuris dictioē, aut māg
 in quā illaz exerceat cū hoc est subditos. sicut alijs dando
 sacerdoti panē et uinū, ad cōsecrādius, nō t̄m̄ p̄tates, et aliqui
 aplicādo ligna igni, nō dat p̄tatem cōbiciādi, sed t̄m̄ mān.
 Et sunt alia multa ex. similia.

3a opinio media est. q̄ p̄tatem p̄sēdendi gubernādi et regēdi, atq̄
 legandi in foro exteriori hēnt ep̄i immēte à ep̄o, p̄tates uerō iur-
 isdictioē immēte à papa, sicut sacerdoti simpli dat p̄tates

15 10

72
61

